

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๘๖

ที่ กษ.๐๔๐๔/ว.๕๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถานบริการน้ำมัน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร

ตามหนังสือบริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ ๑๔๐๐๐/๑๔๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ขอรื้อวิธีการบันทึกบัญชีเมื่อมีการลงทุนทรัพย์สินและอัตราค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินภายในสถานบริการน้ำมันบางจากของสหกรณ์ เนื่องจากบริษัทได้มีโครงการต่าง ๆ ในการสนับสนุนการปรับปรุงสถานบริการน้ำมันบางจากของสหกรณ์ ซึ่งพบว่ามีประเด็นการบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาและค่าตอบแทนสิทธิการเช่าที่สหกรณ์แต่ละแห่งปฏิบัติแตกต่างกัน นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงจัดทำแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถานบริการน้ำมัน ปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้การจัดทำบัญชีของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน สหกรณ์สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของสมาชิกและผู้ใช้งบการเงินของสหกรณ์โดยให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อแจ้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในสังกัดทราบและถือปฏิบัติในการให้คำแนะนำด้านการบันทึกบัญชีแก่สหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถานบริการน้ำมันต่อไป

(นายโอภาส ทองยงค์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถานีสบริการน้ำมัน

ด้วยปัจจุบันมีสหกรณ์หลายแห่งดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยเปิดสถานีสบริการน้ำมัน ซึ่งการดำเนินธุรกิจดังกล่าวถือเป็นธุรกิจที่สำคัญอีกธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์ที่ปรากฏอยู่ในรายงานทางการเงิน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง การขายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานีสบริการน้ำมัน อาทิ สหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปรับปรุง ภาพลักษณ์ โครงการพัฒนาสถานีสบริการใหม่ เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว มีผลต่อวิธีปฏิบัติทางบัญชี ของสหกรณ์ด้วย ดังนั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงิน สนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถานีสบริการน้ำมัน เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติทางบัญชีเป็นแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งเป็น ๔ ส่วน พร้อมทั้งตัวอย่างการบันทึกบัญชีและภาคผนวก ดังนี้

ส่วนที่ ๑ หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินธุรกิจสถานีสบริการน้ำมัน

ส่วนที่ ๒ การบันทึกบัญชี

ส่วนที่ ๓ การแสดงรายการในงบการเงิน

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ส่วนที่ ๑ หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินธุรกิจสถานีสบริการน้ำมัน

สหกรณ์ที่มีความประสงค์ดำเนินธุรกิจสถานีสบริการน้ำมัน สหกรณ์ต้องตรวจสอบคุณสมบัติและเงื่อนไข การเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๑. เป็นความประสงค์ของสหกรณ์จะเปิดสถานีสบริการน้ำมัน

๒. สหกรณ์จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายสหกรณ์

๓. สหกรณ์นำเข้าที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีเพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจสถานีสบริการน้ำมัน

๔. สหกรณ์กำหนดทำเลที่ตั้งสถานีสบริการน้ำมัน

หลังจากนั้นสหกรณ์และบริษัทให้บริการสถานีสบริการน้ำมัน จะร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม ของทำเลที่ตั้งสถานีสบริการน้ำมันและร่วมกันวิเคราะห์แผนการลงทุน กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สหกรณ์ เมื่อบริษัทฯ และสหกรณ์เห็นชอบร่วมกันในการเปิดสถานีสบริการน้ำมัน สหกรณ์ต้องไปดำเนินการ เพื่อขออนุญาตจดทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิง ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓ พร้อมด้วยหลักฐานประกอบ ดังนี้

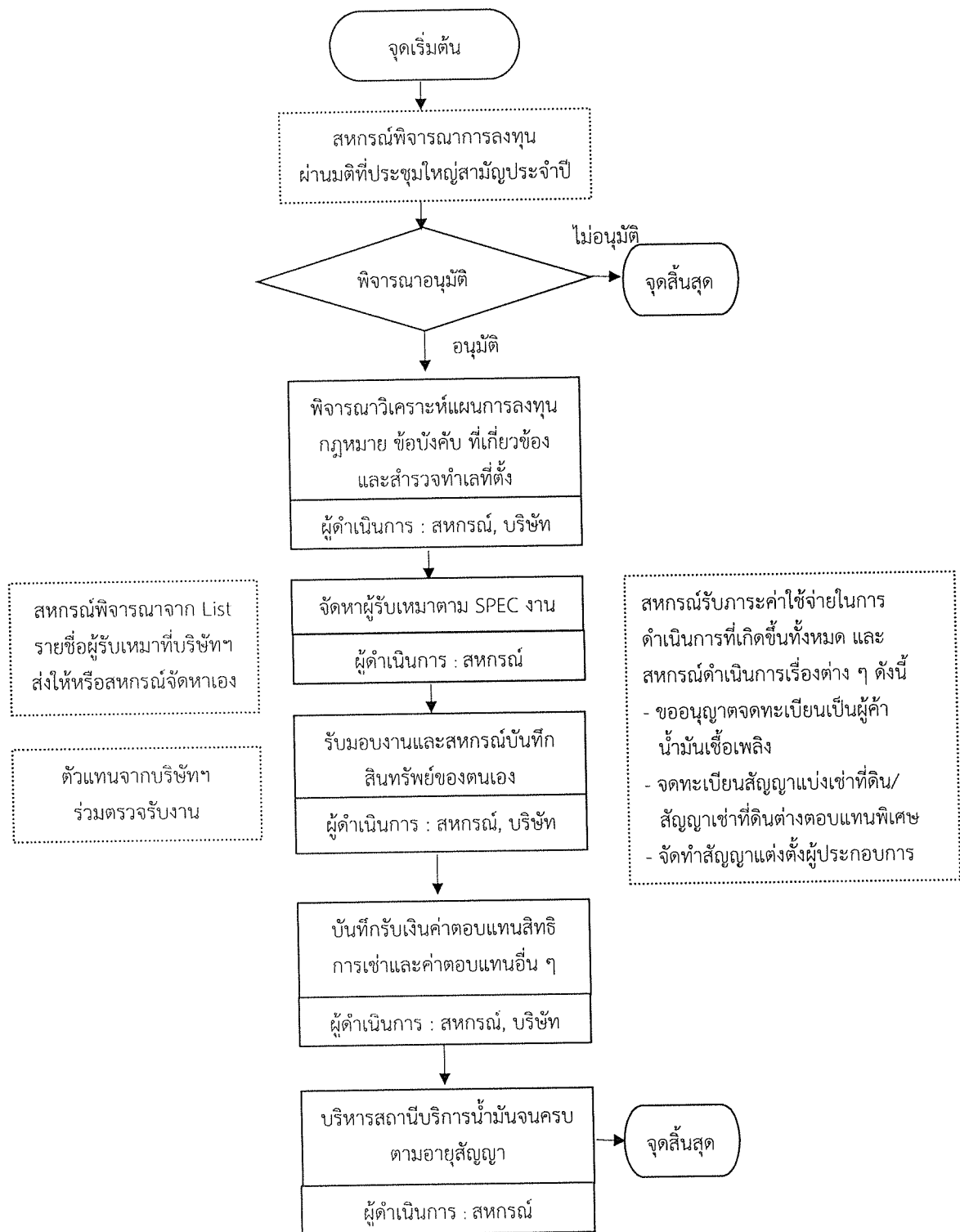
๑. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลที่ออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน

๒. เอกสารแสดงสิทธิในการใช้สถานที่เพื่อประกอบกิจการสถานีสบริการ

๓. เอกสารอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (ถ้ามี)

๔. หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี) พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจ และ ผู้รับมอบอำนาจ

แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินการสถานีบริการน้ำมัน (กรณีสร้างสถานีบริการครั้งแรก)

สหกรณ์ดำเนินการขอจดทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิง

๑. เมื่อสหกรณ์ยื่นเอกสารขอจดทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมธุรกิจพลังงานตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอว่าครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งตรวจสอบที่ตั้งสถานีบริการว่าซ้ำกับรายที่เคยรับจดทะเบียนไว้หรือไม่ หากพบว่ามีการซ้ำกับรายที่เคยจดทะเบียนไว้แล้ว กรมธุรกิจพลังงานจะรับจดทะเบียนรายใหม่ซึ่งมีเอกสารสิทธิ์ในการใช้สถานที่ประกอบกิจการและมีหนังสือแจ้งให้รายเก่ามาแจ้งเลิกภายใน ๓๐ วัน

๒. กรมธุรกิจพลังงานจะบันทึกการรับจดทะเบียนลงในสมุดทะเบียนผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๑๑ (สถานีบริการ) เพื่อออกคำขอเลขที่ และทะเบียนเลขที่ให้สหกรณ์

การจ่ายค่าธรรมเนียมการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงของสหกรณ์

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบคำขอและหลักฐานประกอบคำขอพบว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้ว จะดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมรายปีจากสหกรณ์ โดยหลักเกณฑ์ และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมรายปี สำหรับผู้ค้าน้ำมันและผู้ขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๑๑ เรียกเก็บ ดังนี้

- คำขอ ๑๐๐.๐๐ บาท

- ใบทะเบียน ๑,๐๐๐.๐๐ บาท

- ค่าธรรมเนียมรายปี สำหรับผู้ค้าน้ำมันที่มีหัวจ่ายไม่เกิน ๕ หัวจ่าย ปีละ ๑,๐๐๐.๐๐ บาท

สำหรับผู้ค้าน้ำมันที่มีหัวจ่ายเกิน ๕ หัวจ่าย ให้คิดหัวจ่ายที่เกินหัวจ่ายละ ๑๐๐.๐๐ บาท

แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๒. สหกรณ์ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตั้งแต่ปีที่สองเป็นต้นไป ให้ชำระภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

สหกรณ์จดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน/สัญญาเช่าที่ดินต่างตอบแทนพิเศษ

เมื่อสหกรณ์ดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาผู้รับเหมาตามมาตรฐานที่บริษัทฯ กำหนด เพื่อดำเนินการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมัน รวมถึงขอจดทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเรียบร้อยแล้ว สหกรณ์ต้องดำเนินการจดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าที่ดินต่างตอบแทนพิเศษกับบริษัทฯ ให้แล้วเสร็จก่อนการเปิดให้บริการน้ำมัน

สหกรณ์จัดทำสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ

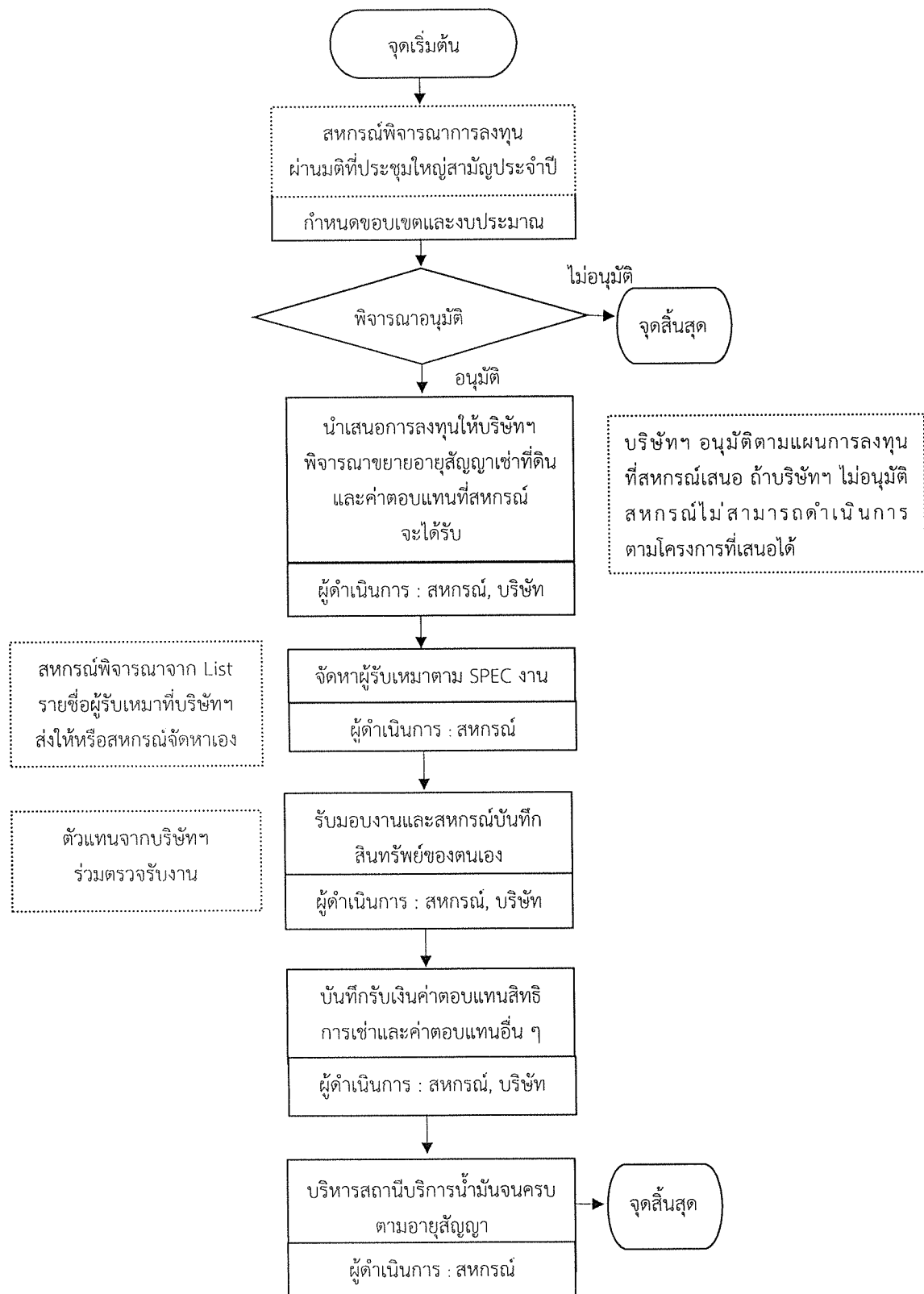
สหกรณ์ต้องดำเนินการจดทะเบียนสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการกับบริษัทฯ โดยสหกรณ์อาจดำเนินการพร้อมกันกับการจดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าที่ดินต่างตอบแทนพิเศษ เมื่อการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมันเสร็จสิ้น รวมทั้งระบบ POS และตู้ KIOSK สหกรณ์จะบันทึกทรัพย์สินเป็นของสหกรณ์พร้อมทั้งคิดค่าเสื่อมราคาตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ส่วนป้ายเครื่องหมายการค้าติดตั้งบนเสา HIGHWAY SIGN เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ

ข้อสังเกต ระหว่างดำเนินการต่าง ๆ หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นสหกรณ์เป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน บริษัทฯ มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการได้ทันที และ/หรือมีสิทธิเรียกค่าเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากผู้ประกอบการได้ เมื่อ

๑. ปริมาณการซื้อน้ำมันในแต่ละเดือนของผู้ประกอบการต่ำกว่าปริมาณที่ผู้ประกอบการขายได้จริง
๒. ผู้ประกอบการไม่ซื้อน้ำมันจากบริษัทฯ เป็นเวลา ๑ เดือน โดยไม่มีเหตุอันควร
๓. มีการซื้อหรือรับน้ำมัน หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากผู้ค้ารายอื่นเข้ามาในที่สถานที่จำหน่ายน้ำมัน
๔. มีการปลอมปนคุณภาพน้ำมัน หรือมีการนำน้ำมันของผู้ค้ารายอื่นมาเก็บไว้ในบริเวณสถานที่จำหน่ายน้ำมัน
๕. ผู้ประกอบการปฏิบัติหรือละเว้นไม่ควบคุมดูแลจนมีการผิดเงื่อนไขในสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ
๖. ผู้ประกอบการผิดข้อตกลงในประการอื่น และเมื่อบริษัทฯ ได้แจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ยังคงไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อตกลง
๗. ผู้ประกอบการไม่ต่ออายุ หรือไม่ได้รับต่อใบอนุญาตของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสถานีบริการน้ำมัน หรือทางราชการมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ประกอบการ (ถ้ามี)

อนึ่ง หากสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการเลิกหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาการเช่าไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม บริษัทฯ มีสิทธิพิจารณาเรียกเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าที่จ่ายให้สหกรณ์คืนได้ตามส่วนของระยะเวลาการเช่าที่เหลืออยู่ และบริษัทฯ ยังมีสิทธิจัดผู้อื่นเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการแทนโดยจ่ายค่าชดเชยแก่สหกรณ์ตามอัตราที่บริษัทฯ กำหนด ไม่ว่าการดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้นในระยะเวลาใดก็ตามในระหว่างระยะเวลาการเช่าที่ดินและกรณีบริษัทฯ ไม่สามารถเรียกข้อมูลรายงานการขายได้ สหกรณ์ตกลงให้บริษัทฯ เรียกเก็บค่าปรับในอัตราครั้งละ ๒,๐๐๐.๐๐ บาท และบอกเลิกสัญญาได้ทันทีหรือไม่ต่ออายุสัญญา เว้นแต่กรณีมีเหตุอันสมควร

แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงภาพลักษณ์ (โครงการต่าง ๆ) กับสถานีบริการน้ำมัน
(กรณีหลังจัดสร้างสถานีบริการ)

ตัวอย่างเงื่อนไขสัญญา/โครงการสนับสนุนเพื่อการลงทุนทรัพย์สินภายในสถานบริการน้ำมัน

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	ค่าตอบแทนสิทธิ การเช่า (ไม่รวมภาษี)	ค่าสิทธิ ดำเนินการ (สหกรณ์ จ่ายให้ บริษัทฯ)	เอกสาร สัญญา/ โครงการ	เงื่อนไข
๑	การเช่าที่ดิน	๑๐,๐๐๐.๐๐		สัญญาเช่า ที่ดินต่าง ตอบแทน พิเศษ	-
๒	ปรับปรุงสถานี พร้อมติดตั้ง ระบบ POS	๒๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	๑. หากสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ เลิกหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลา การเช่า ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม บริษัทฯ มีสิทธิพิจารณาเรียก เงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า ที่จ่ายให้สหกรณ์คืนได้ตามส่วน ของระยะเวลาการเช่าที่เหลืออยู่ และบริษัทฯ ยังมีสิทธิจัดผู้อื่น เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยจ่ายค่าชดเชยแก่สหกรณ์ ตามอัตราที่บริษัทฯ กำหนดไม่ว่า การดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้น ใน ระยะเวลาใดก็ตาม ในระหว่างระยะเวลาการเช่าที่ดิน ๒. กรณีบริษัทฯ ไม่สามารถ เรียกข้อมูลรายงานการขายได้ สหกรณ์ตกลงให้บริษัทฯ เรียกเก็บ ค่าปรับในอัตราครั้งละ ๒,๐๐๐.๐๐ บาท และบอกเลิก สัญญาได้ทันทีหรือไม่ต่ออายุสัญญา เว้นแต่กรณีมีเหตุอันสมควร
๓	ปรับปรุง ภาพลักษณ์ แบบพิเศษ	๑๐,๐๐๐.๐๐	ส่วนที่เกิน ๒๗๑,๐๐๐ ลิตรๆ ละ ๐.๒๐ บาท	บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๒

ลำดับ ที่	สัญญา/ ชื่อโครงการ	ค่าตอบแทนสิทธิ การเช่า (ไม่รวมภาษี)	ค่าสิทธิ ดำเนินการ (สหกรณ์ จ่ายให้ บริษัท ฯ)	เอกสาร สัญญา	เงื่อนไข
๔	ปรับปรุง ภาพลักษณ์	๑๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	หากสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ เล็กหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลา การเช่า ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม บริษัทฯ มีสิทธิพิจารณาเรียก เงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า ที่จ่ายให้สหกรณ์คืนได้ตามส่วน ของระยะเวลาการเช่าที่เหลืออยู่ และบริษัทฯ ยังมีสิทธิจัดผู้อื่น เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยจ่ายค่าชดเชยแก่สหกรณ์ ตามอัตราที่บริษัทฯ กำหนดไม่ว่า การดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้น ใน ระยะเวลาใดก็ ตาม ในระหว่างระยะเวลาการเช่าที่ดิน
๕	ปรับปรุงห้องน้ำ และสนับสนุน อุปกรณ์การขาย	๑๕,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๒
๖	พัฒนาสถานี บริการใหม่	๑๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๒
๗	สนับสนุนซื้อรถ น้ำมัน	๒๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๒
๘	สนับสนุนติดตั้ง POS*	๑๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๒
๙	ปรับปรุงห้องน้ำ	๑๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๔
๑๐	สนับสนุนพัฒนา ธุรกิจ	๑๐,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๔
๑๑	สนับสนุน อุปกรณ์การขาย	๕,๐๐๐.๐๐		บันทึก ข้อตกลง	เงื่อนไขตามลำดับที่ ๔

*ระบบ POS = ระบบคอมพิวเตอร์การทำงานของตู้จ่ายน้ำมันและควบคุมการทำงานของตู้จ่าย
น้ำมันสามารถดูรายงานน้ำมันคงเหลือ ยอดขายน้ำมัน

** ตัวเลขนี้เป็นเพียงการสมมติเพื่อประกอบความเข้าใจเท่านั้น

สหกรณ์รับเงินสนับสนุนโครงการและรับใบแจ้งหนี้ (ถ้ามี)

สหกรณ์จะได้รับเงินสนับสนุนโครงการและรับใบแจ้งหนี้จากบริษัทฯ เมื่อสหกรณ์ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ครบถ้วนแล้ว

๑. สหกรณ์และบริษัทฯ ได้มีการจดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินเรียบร้อยแล้ว

๒. สหกรณ์ดำเนินการปรับปรุงสถานีสถานีบริการน้ำมันตามเงื่อนไขสัญญา (ถ้ามี) ครบถ้วน

๓. กรณีเป็นการติดตั้งระบบการขายน้ำมันอัตโนมัติ POS จะต่างจากโครงการอื่น เนื่องจากบริษัทฯ จะเป็นผู้ติดตั้งและติดตั้ง Software ให้สหกรณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๓.๑ สหกรณ์ติดตั้งคอมพิวเตอร์ เดินสายไฟ และติดตั้งโปรแกรมดำเนินการ (Operating System) โดยผู้รับเหมาของบริษัทฯ

๓.๒ สหกรณ์ตรวจสอบสัญญาณอินเทอร์เน็ตกับบริษัทฯ และสหกรณ์สมัครเครือข่ายที่เหมาะสม

๓.๓ ทดสอบการใช้งานจริงของระบบ โดยสหกรณ์สามารถพิมพ์เอกสาร ส่วน ก. คือ รายงานการขายประจำวัน เป็นจำนวนเงินและจำนวนลิตร รายงานส่วน ข. คือ ปริมาณการขาย ปริมาณการรับน้ำมัน น้ำมันคงเหลือต้นวันและสิ้นวัน และรายงานส่วน ค. คือ ปริมาณการขาย ปริมาณการรับน้ำมัน และน้ำมันคงเหลือวันที่ ๑ ของเดือน และวันสิ้นเดือน ผ่านระบบได้

๓.๔ บริษัทฯ สามารถเรียกดูข้อมูลยอดขายของสถานีสถานีบริการน้ำมันได้

๓.๕ สหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจากบริษัทฯ และรับใบแจ้งหนี้ค่าอุปกรณ์ POS ตามที่บริษัทฯ จ่ายผู้รับเหมา

๔. ทุกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ต้องมีการลงนามในใบตรวจรับงานร่วมกันระหว่างสหกรณ์และวิศวกรของบริษัทฯ

ส่วนที่ ๒ การบันทึกบัญชี

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยเปิดสถานีสถานีบริการน้ำมันแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในการดำเนินธุรกิจสถานีสถานีบริการน้ำมัน สหกรณ์จะได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ จากบริษัทฯ ภายใต้เงื่อนไขตามบันทึกข้อตกลงของแต่ละโครงการ โดยนำเงินที่ได้มาปรับปรุงสถานีสถานีบริการน้ำมัน ให้มีความพร้อมและอำนวยความสะดวกในการให้บริการ เพื่อสร้างรายได้จากการจำหน่ายน้ำมัน ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว จึงได้กำหนดวิธีการบันทึกบัญชี ดังนี้

๑. จัดทำสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการระหว่างสหกรณ์กับบริษัทฯ ให้บริการสถานีสถานีน้ำมัน

เมื่อสหกรณ์จัดทำสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการกับบริษัทฯ หากมีค่าใช้จ่ายดำเนินการเกิดขึ้น สหกรณ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมด โดยให้สหกรณ์จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงินที่ได้รับจากการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนั้น (ถ้ามี) แล้วส่งเอกสารให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) แล้วบันทึกในสมุดเงินสดและผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (สถานีสถานีบริการน้ำมัน) บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่าย.....(ระบุประเภทค่าใช้จ่าย)

xxx

เครดิต บัญชีเงินสด

xxx

๒. สหกรณ์จดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน

สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการดำเนินธุรกิจสถาบันบริการน้ำมันกับบริษัทฯ ต้องจดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดินกับบริษัทฯ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดนั้น ๆ โดยสหกรณ์เป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเองทั้งหมด (ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนสัญญาเช่ารวมทั้งค่ารังวัดสอบเขตที่ดินและค่าแบ่งแยกโฉนด (ถ้ามี) ซึ่งอายุของสัญญาเช่าที่ดินตามแต่ข้อตกลงระหว่างสหกรณ์กับบริษัทฯ โดยสหกรณ์จะได้รับค่าเช่าครั้งเดียวตลอดระยะเวลาการเช่าหลังจากจดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินแล้วเสร็จ มีเงื่อนไขที่สำคัญคือบริษัทฯ มีสิทธิโอนสัญญาเช่าที่ดินให้บุคคลอื่นเช่าช่วงได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่า (สหกรณ์) เมื่อสหกรณ์จดทะเบียนสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน ให้สหกรณ์จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงินของหน่วยงานราชการ แล้วส่งเอกสารให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงินของหน่วยงานราชการแล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดิน

xxx

บัญชีค่าใช้จ่าย.....(ถ้ามี)

xxx

เครดิต บัญชีเงินสด

xxx

หลังจากสหกรณ์ทำสัญญาแบ่งเช่าที่ดินแล้วเสร็จสหกรณ์จะได้รับค่าเช่า ให้สหกรณ์จัดทำใบเสร็จรับเงินค่าเช่าให้กับบริษัทฯ กรณีรับเป็นเงินสดให้จัดทำใบสำคัญรับแนบติดกับสำเนาใบเสร็จรับเงินแล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีรับเป็นเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคารและสำเนาใบเสร็จรับเงิน แล้วบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)

xxx

เครดิต บัญชีรายได้ค่าเช่าที่ดินรับล่วงหน้า

xxx

และบันทึกปรับปรุงบัญชีหอยรับรายได้ค่าเช่าที่ดินตามอายุสัญญาเช่า บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีรายได้ค่าเช่าที่ดินรับล่วงหน้า

xxx

เครดิต บัญชีรายได้ค่าเช่าที่ดิน

xxx

กรณีสหกรณ์ได้รับรายได้ค่าเช่าที่ดินจำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท และมีอายุสัญญาเช่าที่ดินเป็นระยะเวลาหลายปี เนื่องจากจำนวนดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินอย่างเป็นสาระสำคัญ จึงให้สหกรณ์บันทึกบัญชีรายได้ค่าเช่าที่ดินทั้งจำนวนครั้งเดียว ณ วันที่สหกรณ์ได้รับเงินรายได้ค่าเช่าที่ดิน บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)

xxx

เครดิต บัญชีรายได้ค่าเช่าที่ดิน

xxx

ทั้งนี้ ให้สหกรณ์เปิดเผยนโยบายการรับรู้รายได้ค่าเช่าที่ดินทั้งจำนวนหรือทยอยรับรู้ตามอายุสัญญาเช่าไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญด้วย

๓. การทำบันทึกข้อตกลงโครงการต่าง ๆ ระหว่างสหกรณ์กับบริษัท ฯ

เมื่อสหกรณ์ทำสัญญาแบ่งเช่าที่ดินกับบริษัท ฯ เพื่อเปิดสถานีสบริการน้ำมันแล้ว ต่อมา หากสหกรณ์ทำบันทึกข้อตกลงโครงการต่าง ๆ กับบริษัท ฯ เพื่อรับเงินค่าตอบแทนและเงินสนับสนุน ในการปรับปรุงสถานีสบริการน้ำมัน ซึ่งตามบันทึกข้อตกลงแต่ละโครงการจะมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ทุกโครงการสหกรณ์จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด สรุปภาพรวมแยกเป็นแต่ละกิจกรรม ได้ดังนี้

๓.๑ สหกรณ์สร้างสินทรัพย์

เมื่อสหกรณ์ดำเนินการสร้าง/จัดซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงโครงการต่าง ๆ โดยสหกรณ์เป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน ให้สหกรณ์ดำเนินการสร้าง/จัดซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ ตามระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดซื้อและจัดจ้างของสหกรณ์ พ.ศ. และเมื่อได้รับใบเสร็จรับเงิน/ ใบเบิกเงิน/ เอกสารประกอบการจัดจ้าง (ตามแต่กรณี) จากการสร้าง/จัดซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ แล้วส่งเอกสารให้ผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงินแล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดกรณีจ่ายจากเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงินแล้วบันทึกในสมุดรายวันทั่วไปจากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป สำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสถานีสบริการน้ำมันต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม บันทึกบัญชีโดย

ระหว่างการก่อสร้างสินทรัพย์

เดบิต บัญชี.....ระหว่างก่อสร้าง (ระบุประเภทสินทรัพย์) xxx

บัญชีภาษีซื้อ xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) xxx

เมื่อก่อสร้างสินทรัพย์แล้วเสร็จ

เดบิต บัญชี.....(ระบุประเภทสินทรัพย์) xxx

เครดิต บัญชี.....ระหว่างก่อสร้าง (ระบุประเภทสินทรัพย์) xxx

สำหรับรายการสินทรัพย์และการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ เมื่อสหกรณ์สร้างสินทรัพย์เสร็จ และพร้อมใช้งานให้เริ่มคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ตามวิธีเส้นตรงซึ่งให้คำนวณค่าเสื่อมราคาตามอัตราร้อยละต่อปี ปรากฏตัวอย่างรายการสินทรัพย์ตามตาราง ดังนี้

รายการสินทรัพย์	อายุการใช้งาน	วัสดุหลักที่ใช้	ประเภท	อัตรา
งานโครงสร้าง เช่น Service Building, Canopy, กำแพงกันไฟ	๒๐	คอนกรีตและเหล็ก	ก	๕ - ๑๐
ถังต่าง ๆ เช่น Underground Tank (ถังน้ำมันใต้ดิน), Water Tank, Sanitary Tank	๑๕	คอนกรีตและเหล็ก	ก	๕ - ๑๐

รายการสินทรัพย์	อายุการใช้งาน	วัสดุหลักที่ใช้	ประเภท	อัตรา
แผงจ่ายไฟฟ้า Main Distribution & Switch Panel Board	๑๕	เหล็ก	ข	๕ - ๒๐
เสาไฟ และไฟส่องสนาม Metal Halide & Lamb Pole	๑๕	เหล็ก	ก	๕ - ๑๐
ระบบควบคุมไอน้ำมัน	๑๕	เหล็ก	ก	๕ - ๑๐
ป้าย Highway Sign - โครงเสา	๑๕	เหล็ก	ก	๕ - ๑๐
ป้าย Highway Sign - กล้องป้าย	๑๐	แผ่นโลหะ อลูมิเนียม	จ	๑๐ - ๒๐
Highway Sign - ป้าย	๑๐	แผ่นโลหะ อลูมิเนียม	จ	๑๐ - ๒๐
ป้ายต่าง ๆ เช่น ป้ายลูกศร (Arrow Sign), ป้ายราคาเหนือตู้จ่าย (Spreader)	๑๐	เหล็ก	จ	๑๐ - ๒๐
Dispensor (ตู้จ่ายน้ำมัน)	๑๕	เหล็ก	ข	๕ - ๒๐
ปั๊มแช่ - ตัวเครื่อง (Submersible Pump - Body)	๑๕	เหล็ก	ข	๕ - ๒๐
ปั๊มแช่ - เครื่องยนต์ (Submersible Pump - Motor)	๕	เหล็ก	จ	๒๐
เครื่องปั๊มลม, เครื่องเติมลมอัตโนมัติ	๕	เหล็ก	ข	๒๐
เครื่องปรับแรงดันไฟฟ้า Voltage Stabilizer	๕	เหล็ก	จ	๒๐
ปั๊มต่าง ๆ เช่น Water Pump, Gear Oil Pump, Diaphragm Pump	๕	เหล็ก	จ	๒๐
อุปกรณ์อื่น ๆ หน้าลาน เช่น โต๊ะแคชเชียร์, ชั้นวางน้ำมันเครื่อง	๕	เหล็ก	จ	๒๐
อุปกรณ์ที่ใช้ใน Mart	๕	เหล็ก	จ	๒๐
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ระบบ POS	๕	-	ฉ	๒๐
งานตกแต่งต่าง ๆ Furnishing Work - อื่น ๆ	๕	ไม้สังเคราะห์	จ	๒๐
***Furnishing Work - อาคาร	เท่าอายุที่เหลือ ของอาคาร	-	ก (ส่วนควบ)	๕ - ๑๐

** สำหรับสินทรัพย์ประเภทเคลื่อนย้ายไม่ได้ (Non-Movable) อายุการใช้งานต้องไม่เกินอายุสัญญาเช่าที่ดิน
สถานบริการ

***Furnishing Work – อาคารต่าง ๆ ที่ตกแต่งเพิ่มเติม รับเป็น Sub No.

สำหรับสหกรณ์ที่เคยบันทึกบัญชีสินทรัพย์ถาวรในอัตราเดิมไปแล้วนั้น ให้สหกรณ์ถือปฏิบัติตาม อัตราการคิดค่าเสื่อมราคาใหม่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ ๘ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด กำหนดว่า การเปลี่ยนแปลงประมาณการจะมีผลในงวดปัจจุบันและอนาคตเท่านั้น ดังนั้น สหกรณ์ไม่ต้องนำผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการไปปรับปรุงรายงานทางการเงินปีก่อน ให้สหกรณ์ถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ให้สหกรณ์คำนวณค่าเสื่อมราคา โดย

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี(ใหม่)} = \frac{\text{ราคาตามบัญชีที่เหลือ}}{\text{อายุการใช้งานที่เหลือ}}$$

ตัวอย่าง สหกรณ์มีป้าย Highway Sign – โครงเสา ราคา ๒๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ประมาณอายุการใช้งาน ๑๐ ปี สหกรณ์ใช้งานมาแล้ว ๘ ปี สหกรณ์ต้องประมาณอายุการใช้งานใหม่ตามแนวทางการบันทึกบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเหลืออีก ๗ ปี ประมาณการค่าเสื่อมราคาปีที่ ๙ – ๑๕ ได้ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี (เดิม)} = \frac{๒๐๐,๐๐๐.๐๐}{๑๐} = ๒๐,๐๐๐.๐๐$$

$$= ๒๐,๐๐๐.๐๐ \times ๘ \text{ ปี} = ๑๖๐,๐๐๐.๐๐ \text{ บาทต่อปี}$$

การคำนวณค่าเสื่อมราคาปีที่ ๙ – ๑๕

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี(ใหม่)} = \frac{๒๐๐,๐๐๐.๐๐ - ๑๖๐,๐๐๐.๐๐}{๗} = ๕,๗๑๔.๒๘๙ \text{ บาทต่อปี}$$

๒. กรณีอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ลดลง

ตัวอย่าง สหกรณ์มีปั๊มแช่เครื่องยนต์ ราคา ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ประมาณอายุการใช้งาน ๑๐ ปี สหกรณ์ใช้งานมาแล้ว ๓ ปี สหกรณ์ต้องประมาณอายุการใช้งานใหม่ตามแนวทางปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันจากเดิม ๑๐ ปี เป็น ๕ ปี ดังนั้นเหลืออายุการใช้งานอีก ๒ ปี ประมาณการค่าเสื่อมราคาปีที่ ๔ – ๕ ได้ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี (เดิม)} = \frac{๑๐๐,๐๐๐.๐๐}{๑๐} = ๑๐,๐๐๐.๐๐$$

$$= ๑๐,๐๐๐.๐๐ \times ๓ \text{ ปี} = ๓๐,๐๐๐.๐๐ \text{ บาทต่อปี}$$

การคำนวณค่าเสื่อมราคาปีที่ ๔ – ๕

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี(ใหม่)} = \frac{๑๐๐,๐๐๐.๐๐ - ๓๐,๐๐๐.๐๐}{๒} = ๓๕,๐๐๐.๐๐ \text{ บาทต่อปี}$$

ทั้งนี้ ให้สหกรณ์เปิดเผยข้อมูลเรื่องการประมาณการอายุการใช้งานที่เหลือของสินทรัพย์และการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามอัตราร้อยละใหม่ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วยในปีแรก

๓.๒ สหกรณ์สั่งซื้อน้ำมันจากบริษัทฯ

ตามสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการระบุให้สหกรณ์ซื้อน้ำมันจากบริษัทฯ โดยจ่ายเป็นเงินสดหรือโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร หากสหกรณ์ผิดนัดชำระเงินจำนวนใดสหกรณ์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตามจำนวนเงินค้างชำระนับจากวันผิดนัด เมื่อสหกรณ์ซื้อน้ำมันกรณีสหกรณ์จ่ายเป็นเงินสดให้จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) ส่งให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน จัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) แล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีจ่ายโดยโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคาร แล้วบันทึกบัญชี

ในสมุดรายวันทั่วไป กรณียังไม่ได้จ่ายเงินสดหรือเงินฝากธนาคารให้กับบริษัทฯ ให้สหกรณ์บันทึกไปยังบัญชีเจ้าหนี้ บริษัทฯ โดยปรับปรุงรายการในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง...(ระบุประเภทน้ำมัน) xxx

บัญชีค่าขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง xxx

บัญชีภาษีซื้อ xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท(ตามแต่กรณี) xxx

กรณีผิวดินชำระหนี้จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มที่อาจถูกเรียกเก็บจากบริษัทฯ บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่าย/ดอกเบี้ยจ่าย...(ระบุประเภทค่าใช้จ่าย) xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

ข้อสังเกต

๑. สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด เพื่อประกอบการบันทึกยอดขายน้ำมันเชื้อเพลิงรวมทั้งวันในรายงานภาษีขายตามมาตรา ๘๗(๑) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ถือรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา ๘๗(๓) แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่รายงานน้ำมันส่วน ก รายงานน้ำมันส่วน ข และรายงานน้ำมันส่วน ค โดย

รายงานน้ำมันส่วน ก คือ รายงานยอดขายน้ำมันจากหัวจ่าย แสดงเป็นทั้งจำนวนลิตรและจำนวนเงินรวมถึงได้แสดงในส่วนของภาษีซื้อและภาษีขายในวันนั้น ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยแสดงแยกประเภทน้ำมันแต่ละชนิดออกจากกัน

รายงานน้ำมันส่วน ข คือ เปรียบเสมือนรายงานเคลื่อนไหวสินค้าประจำวัน โดยจะแสดงยอดคงเหลือยกมา (เป็นยอดจากการตรวจนับของวันก่อน) ยอดซื้อ, ยอดขาย, และ “ยอดคงเหลือตามบัญชีตอนสิ้นวัน” เปรียบเทียบกับ “ยอดคงเหลือของน้ำมันที่วัดได้จริง” ทั้งนี้ ผลต่างสะสมของยอดน้ำมันคงเหลือตามบัญชีกับยอดน้ำมันคงเหลือจากการตรวจนับจะต้องไม่เกินร้อยละ ๐.๕๐ ของยอดขายสะสมประจำเดือนของน้ำมันแต่ละชนิด

รายงานน้ำมันส่วน ค คือ มีรูปแบบเหมือนรายงานน้ำมันส่วน ข ทุกอย่าง แต่รายงานน้ำมันส่วน ค จะแสดงเป็นข้อมูลการเคลื่อนไหวน้ำมันประจำเดือน โดยจะแสดงยอดคงเหลือยกมา (เป็นยอดจากการตรวจนับของเดือนก่อน) ยอดซื้อ, ยอดขาย, และ “ยอดคงเหลือตามบัญชีตอนสิ้นเดือน” เปรียบเทียบกับ “ยอดคงเหลือของน้ำมัน ที่วัดได้จริง” ทั้งนี้ ผลต่างสะสมของยอดน้ำมันคงเหลือตามบัญชีกับยอดน้ำมันคงเหลือจากการตรวจนับจะต้องไม่เกินร้อยละ ๐.๕๐ ของยอดขายสะสมประจำเดือนของน้ำมันแต่ละชนิด

๑.๑ ให้สหกรณ์มีหน้าที่จัดทำรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย รายงานสินค้าและวัตถุดิบรวมไปถึงยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐) ทุก ๆ เดือน ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไปของเดือนภาษีนั้น ๆ โดยคำนวณจากภาษีซื้อหักด้วยภาษีขาย

๑.๒ กรณีที่ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย (บัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มคงเหลือทางด้านเดบิต) หมายถึง สหกรณ์ไม่ต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มให้กรมสรรพากร และสามารถขอคืนภาษีซื้อได้ โดยยื่นคำร้องขอคืนภาษีตามแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐) โดยลงลายมือชื่อในช่อง การขอคืนภาษี เพื่อใช้เป็นคำร้องในการขอคืนภาษี แต่หากสหกรณ์ไม่ประสงค์จะขอคืนภาษีในเดือนภาษีนั้น สหกรณ์สามารถนำภาษีที่ชำระเกินไปใช้เครดิตภาษีในเดือนถัดไป

๑.๓ กรณีที่ภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ (บัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มคงเหลือทางด้านเครดิต) หมายถึง สหกรณ์ต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มให้กรมสรรพากร

๒. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี สหกรณ์ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐) ภายในวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน หากพ้นกำหนดสหกรณ์จะต้องรับผิดชอบทางแพ่ง โดยจะต้องเสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม และอาจถูกลงโทษทางอาญาด้วย

ทั้งนี้ ไม่ว่าในเดือนภาษีใดหากสหกรณ์จะไม่มียอดซื้อหรือยอดขายก็ตาม สหกรณ์ที่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานภาษีซื้อ และรายงานภาษีขาย พร้อมทั้งยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๓๐) ต่อกรมสรรพากร

๓.๓ การรับเงินค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุนโครงการ

๓.๓.๑ เมื่อสหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เป็นเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร จากบริษัทฯ ให้สหกรณ์รับรู้ตามอายุของสัญญาเช่า พร้อมทั้งจัดทำใบเสร็จรับเงินให้กับบริษัท กรณีรับเป็นเงินสดให้จัดทำใบสำคัญรับแนบติดกับสำเนาใบเสร็จรับเงิน แล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีรับเป็นเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคารและสำเนาใบเสร็จรับเงิน แล้วบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชีโดย

ณ วันที่สหกรณ์รับเงินจากบริษัทฯ

เดบิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) xxx

เครดิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) รอการรับรู้ xxx

ณ วันสิ้นปีบัญชี สหกรณ์บันทึกบัญชีรายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีในรอบปีบัญชีนั้น

เดบิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) รอการรับรู้ xxx

เครดิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) xxx

อนึ่ง การคำนวณรายได้รอการรับรู้ให้คำนวณตามระยะเวลาอายุของสัญญาเช่าและเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญให้ผู้ใช้งบการเงินทราบด้วย

๓.๓.๒ กรณีสหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุนจากการสังฆ์น้ำมันในแต่ละเดือน ซึ่งเป็นการรับเงินค่าตอบแทนจากการสังฆ์น้ำมันที่ไม่แน่นอนและไม่เท่ากันในแต่ละเดือนขึ้นอยู่กับปริมาณการสังฆ์น้ำมันของสหกรณ์ เป็นเงินสดหรือเงินฝากธนาคารหรือใบลดหนี้จากบริษัทฯ ให้สหกรณ์จัดทำใบเสร็จรับเงินให้กับบริษัท กรณีรับเป็นเงินสดให้จัดทำใบสำคัญรับแนบติดกับสำเนาใบเสร็จรับเงินแล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีรับเป็นเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคารและสำเนาใบเสร็จรับเงินแล้วบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป กรณีรับเป็นใบลดหนี้ให้สหกรณ์ปรับปรุงบัญชีเจ้าหนี้บริษัทฯ ในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชี โดย

ณ วันที่สหกรณ์รับเงินจากบริษัทฯ

เดบิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) xxx

เครดิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) xxx

ปรับปรุงบัญชีกรณีรับเป็นใบลดหนี้

เดบิต บัญชีเจ้าหนี้บริษัท xxx

เครดิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) xxx

๓.๔ สัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการเลิกหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาการเช่า

หากสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ (สหกรณ์) เลิกหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาการเช่า ซึ่งอาจเกิดจากการที่สหกรณ์ไม่ประสงค์จะดำเนินการสถานบริการน้ำมันต่อไป หรืออาจเกิดจากเหตุอื่น และความผิดนั้นเป็นของสหกรณ์ บริษัทฯ มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายคืนได้ตามส่วนของระยะเวลาการเช่าที่เหลืออยู่ และบริษัทฯ ยังมีสิทธิพิจารณาเรียกค่าเสียหายโอกาสจากการขายน้ำมันทุกสิทธิ์ที่ควรจะจำหน่ายที่สถานบริการน้ำมัน และค่าสิทธิดำเนินการที่ควรจะได้จากยอดการจำหน่ายน้ำมันที่เพิ่มที่สถานบริการน้ำมัน นับตั้งแต่วันที่การปรับปรุงสถานบริการน้ำมันตามโครงการต่าง ๆ แล้วเสร็จ จนถึงวันสิ้นสุดสัญญา

๓.๔.๑ เมื่อสหกรณ์ไม่ประสงค์จะดำเนินการธุรกิจสถานบริการน้ำมันต่อไป และสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการ (สหกรณ์) เลิกหรือสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาการเช่า สหกรณ์ต้องจ่ายค่าเสียหายคืนให้แก่บริษัทฯ ตามส่วนของระยะเวลาการเช่าที่เหลืออยู่ หรือจ่ายเงินชดเชยอื่นใดตามแต่เหตุหรือกรณีที่เกิด กรณีสหกรณ์จ่ายเป็นเงินสดให้จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) ส่งให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน จัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) แล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีจ่ายโดยโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคาร แล้วบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป กรณียังไม่ได้จ่ายเงินสดหรือเงินฝากธนาคารให้กับบริษัทฯ ให้สหกรณ์บันทึกไปยังบัญชีเจ้าหนี้บริษัทฯ โดยปรับปรุงรายการในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้อง ในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชี โดย

เดบิต บัญชีรายได้....(ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน)-

รอการรับรู้ xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท.....(ตามแต่กรณี) xxx

เดบิต บัญชีค่าเสียหาย/ค่าปรับจากการยกเลิกสัญญาเช่าบริษัทฯ xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท.....(ตามแต่กรณี) xxx

๓.๔.๒ กรณีบริษัทฯ เรียกค่าเสียหายโอกาสจากการขายน้ำมันและค่าสิทธิดำเนินการที่ควรจะได้จากยอดการจำหน่ายน้ำมันนับตั้งแต่วันที่การปรับปรุงสถานบริการน้ำมัน ตามโครงการปั๊มชุมชนปรับปรุงภาพลักษณ์แบบพิเศษแล้วเสร็จ จนถึงวันสิ้นสุดสัญญา กรณีสหกรณ์จ่ายเป็นเงินสดให้จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) ส่งให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน จัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้า ใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงิน (ถ้ามี) แล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีจ่ายโดยโอนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารหรือปรับเพิ่มเจ้าหนี้บริษัทฯ ให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคาร แล้วบันทึกในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภทให้สหกรณ์บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีค่าเสียหายโอกาสจากการขายน้ำมันบริษัท xxx

บัญชีค่าสิทธิดำเนินการจากยอดการจำหน่ายน้ำมัน-

บริษัท xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

๓.๕ สหกรณ์ใช้ระบบ POS (Point of Sale) เพื่อส่งรายงานยอดการขายให้กับบริษัทที่ให้บริการน้ำมัน แต่บริษัทไม่สามารถเรียกข้อมูลรายงานการขายได้

กรณีสหกรณ์ตกลงใช้ระบบ POS (Point of Sale) ในการดำเนินการสถานีบริการน้ำมัน เพื่อส่งรายงานยอดการขายให้กับบริษัทฯ ทุกวัน โดยต้องเชื่อมต่อ Internet (Online) ตลอดเวลาให้กับผู้ให้บริการที่บริษัทฯ กำหนดให้ (ถ้ามี) เพื่อให้เป็นไปตามคุณภาพ และมาตรฐานของบริษัทฯ ในกรณีที่บริษัทฯ ไม่สามารถเรียกข้อมูลรายงานการขายได้ สหกรณ์ตกลงให้บริษัทฯ เรียกเก็บค่าปรับในอัตราครั้งละ ๒,๐๐๐.๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน) และบอกเลิกสัญญาได้ทันทีหรือไม่ต่ออายุสัญญา เว้นแต่กรณีมีเหตุอันสมควร เมื่อสหกรณ์ต้องจ่ายค่าปรับจากการที่บริษัทฯ ไม่สามารถเรียกดูรายงานการขายจากระบบ POS และค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาเช่าและค่าปรับให้บริษัทฯ ให้สหกรณ์บันทึกบัญชี ดังนี้

จ่ายค่าปรับฯ

เดบิต บัญชีค่าปรับจ่ายไม่สามารถเรียกรายงานขาย xxx

เครดิต บัญชีบัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

โอนปรับปรุงบัญชีรายได้ค่าตอบแทน/เงินสนับสนุนรอการรับรู้พร้อมกับการจ่ายค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาเช่าและค่าปรับฯ

เดบิต บัญชีรายได้..... (ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือเงินสนับสนุน) -

รอการรับรู้ xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

และ เดบิต บัญชีค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาเช่า-

บริษัท (ถ้ามี) xxx

บัญชีค่าปรับจากการยกเลิกสัญญาเช่า-

บริษัท (ถ้ามี) xxx

เครดิต บัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

๓.๖ สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากรายการข้างต้น

ในการดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมัน สหกรณ์อาจมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการให้บริการสถานีบริการน้ำมัน อาทิ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาป้ายเครื่องหมายการค้า ค่าภาษีป้าย ค่าบำรุงรักษาและดูแลระบบ POS รายปี เป็นต้น เมื่อมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นให้สหกรณ์จัดทำใบเบิกเงินแนบกับใบเสร็จรับเงินที่ได้รับ แล้วส่งเอกสารให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้อำนวยการอนุมัติการจ่ายเงิน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าใบเบิกเงินและใบเสร็จรับเงิน แล้วบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด กรณีจ่ายจากบัญชีเงินฝากธนาคารหรือปรับเพิ่มเจ้าหนี้บริษัทฯ ให้จัดทำใบโอนบัญชีแนบหลักฐานการโอนเงินฝากธนาคารหรือหลักฐานของบริษัทฯ แล้วบันทึกในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นผ่านรายการไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บันทึกบัญชีโดย

เดบิต บัญชีค่า.....(ระบุประเภทค่าใช้จ่าย) xxx

เครดิต บัญชีบัญชีเงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-

บริษัท (ตามแต่กรณี) xxx

ส่วนที่ ๓ การแสดงรายการในงบการเงิน

ให้แสดงรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน ดังนี้

บัญชี...ระหว่างก่อสร้าง (ระบุประเภทสินทรัพย์)

แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินเป็นรายการ
แยกเทศต่อจากรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

บัญชีรายได้...(ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือ
เงินสนับสนุน) รอกการรับรู้

เป็นรายการหนี้สินหมุนเวียน (ส่วนที่ถึงกำหนดรับรู้
ภายใน ๑ ปี) และเป็นรายการหนี้สินไม่หมุนเวียน
(ส่วนของรายได้รอการรับรู้มากกว่า ๑ ปี) แสดง
รายการในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้หัวข้อหนี้สิน
หมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน (ตามแต่กรณี)

บัญชีรายได้...(ระบุประเภทค่าตอบแทนหรือ
เงินสนับสนุน)

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อรายได้
เฉพาะธุรกิจหรือรายได้อื่น (ตามแต่กรณี)

บัญชีค่าเสียโอกาสจากการขายน้ำมัน
บริษัท

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย
เฉพาะธุรกิจหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ตามแต่กรณี)

บัญชีค่าสิทธิดำเนินการจากยอดการจำหน่ายน้ำมัน
บริษัท

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย
เฉพาะธุรกิจหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ตามแต่กรณี)

บัญชีค่าปรับจ่ายไม่สามารถเรียกชดเชยงานขาย

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย
เฉพาะธุรกิจหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ตามแต่กรณี)

บัญชีค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาเช่า-
บริษัท (ถ้ามี)

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย
เฉพาะธุรกิจหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ตามแต่กรณี)

บัญชีค่าปรับจากการยกเลิกสัญญาเช่า-
บริษัท (ถ้ามี)

แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย
เฉพาะธุรกิจหรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (ตามแต่กรณี)

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สหกรณ์ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกรายได้...รอกการรับรู้ ในหัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการนำที่ดินแบ่งให้บริษัทฯ เช่น ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินหัวข้อ ที่ดิน อาคาร
และอุปกรณ์ และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันตามบันทึกข้อตกลง จำนวนเงิน วัตถุประสงค์ ระยะเวลา
การรับรู้รายได้ตามอายุสัญญาจากปีใดถึงปีใด ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน หัวข้อหนี้สินหมุนเวียน/
หนี้สินไม่หมุนเวียน (ตามแต่กรณี) เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบด้วย ดังนี้

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์รับรู้รายได้...รอกการรับรู้ ตามอายุของสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน
- สหกรณ์รับรู้รายได้ค่าเช่าที่ดินทั้งจำนวนในปีแรกที่ทำสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน

แนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถาบันบริการน้ำมัน

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ข้อ.....ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

ที่ดิน
อาคาร
.....

รวม

ปี ๒๕....	ปี ๒๕....
บาท	บาท
.....	
.....	
.....	
.....	

สหกรณ์ได้นำที่ดินโฉนดเลขที่..... จำนวน.....ไร่ แบ่งให้บริษัท เข้า ตามสัญญา
แบ่งเช่าที่ดินเลขที่.....ลงวันที่.....โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....กำหนดระยะเวลาการเช่า.....ปี

ข้อ.....หนี้สินหมุนเวียน ประกอบด้วย

รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารถการรับรู้ (ส่วนที่ถึงกำหนดรับรู้ใน ๑ ปี)
รายได้เงินสนับสนุนการขายรถการรับรู้ (ส่วนที่ถึงกำหนดรับรู้ใน ๑ ปี)
.....

ปี ๒๕....	ปี ๒๕....
บาท	บาท
.....	
.....	
.....	

ข้อ.....หนี้สินไม่หมุนเวียน ประกอบด้วย

รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารถการรับรู้ (ส่วนที่ถึงกำหนดรับรู้เกิน ๑ ปี)
รายได้เงินสนับสนุนการขายรถการรับรู้ (ส่วนที่ถึงกำหนดรับรู้เกิน ๑ ปี)
.....

ปี ๒๕....	ปี ๒๕....
บาท	บาท
.....	
.....	
.....	

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี บัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารถการรับรู้และบัญชีรายได้
เงินสนับสนุนการขายรถการรับรู้ จำนวนเงิน.....บาท และ จำนวน.....บาท ตามลำดับ เป็นเงินที่สหกรณ์
ได้รับจากค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารถการรับรู้และเงินสนับสนุนการขายรถการรับรู้ จำนวน.....บาท และ
จำนวน.....บาท ตามลำดับ จากบริษัทตามเอกสารบันทึกข้อตกลงเลขที่.....
เมื่อวันที่.....โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....กำหนดระยะเวลา.....ปี นับตั้งแต่วันที่.....
ถึงวันที่.....

ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจสถาบันบริการน้ำมัน

เนื่องจากโครงการสนับสนุนการให้บริการสถานีบริการน้ำมันมีหลายโครงการและมีเงื่อนไข แต่ละ
โครงการที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการบันทึกบัญชีจึงให้เลือกปฏิบัติทางบัญชีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ กรณีไม่มีรายการใดให้ตัดออกหรือกรณีไม่มีแนวทางการปฏิบัติทางบัญชี
กำหนดไว้ให้สหกรณ์หาวิธีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต่อไป

จัดทำโดย

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กันยายน ๒๕๖๔

แนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถาบันบริการน้ำมัน

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

ตัวอย่างการบันทึกบัญชีเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในสถาบันบริการน้ำมัน

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีสหกรณ์สร้างสถานีบริการน้ำมัน

สหกรณ์การเกษตรน้ำใจ จำกัด มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีสร้างสถานีบริการน้ำมัน สหกรณ์ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินและทำบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๑๐/๒๕๖๓ สัญญาลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยมีอายุสัญญาเช่าที่ดินกับบริษัทให้บริการน้ำมันเป็นระยะเวลา ๑๕ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๘ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินครั้งเดียวภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่จดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินแล้วเสร็จ และสหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนค่าตอบแทนสิทธิการเช่าภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่จดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินและงานปรับปรุงแล้วเสร็จ (จ่ายเมื่อผ่านการตรวจรับงานจากวิศวกรบริษัท) โดยสหกรณ์ตกลงที่จะพัฒนาสถานีบริการน้ำมันได้แก่ เพิ่มตู้จ่าย เพิ่มถังใต้ดิน และติดตั้งระบบ POS เพื่อใช้ในการขายน้ำมัน และสหกรณ์รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมด สหกรณ์มีรายการต่าง ๆ เกิดขึ้นดังนี้

๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ สหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดิน (ค่าคำขอ อากรแสตมป์ ค่าธรรมเนียม เป็นต้น) จำนวน ๑๖.๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมัน จำนวน ๑,๕๐๐.๐๐ บาท

๑ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้จัดทำสัญญาก่อสร้างสถานีบริการน้ำมัน โดยสัญญาระบุค่าจ้างจำนวน ๓,๙๙๘,๕๖๘.๐๐ บาท ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน ๒๖๑,๕๘๘.๐๐ บาท เข้าไปด้วย และระบุให้ผู้รับจ้างวางเงินประกัน ๕ % ของราคางาน เป็นเงิน จำนวน ๑๘๖,๘๔๙.๐๐ บาท

๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์จ่ายเงินงวดแรกในการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมันให้แก่ผู้รับจ้างจำนวน ๑,๙๙๙,๒๘๔.๐๐ บาท

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์จ่ายเงินส่วนที่เหลือหลังจากสร้างสถานีบริการน้ำมันแล้วเสร็จจำนวน ๑,๙๙๙,๒๘๔.๐๐ บาทและคืนเงินประกันการก่อสร้าง

๑ เมษายน ๒๕๖๔ สหกรณ์ซื้อตู้จ่ายและถังน้ำมันใต้ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อจำนวน ๗๐๐.๐๐ บาท และสหกรณ์จ่ายค่าอุปกรณ์ POS จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อจำนวน ๗๐๐.๐๐ บาท

๑๕ เมษายน ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๑. การบันทึกบัญชี

(๑) วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ เมื่อสหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดินและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ บันทึกบัญชีโดย

เดบิต ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดิน ๑๖.๐๐

 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมัน ๑,๕๐๐.๐๐

 เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๑,๕๑๖.๐๐

(๒) วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินจากบริษัทฯ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท หลังจากจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดินแล้วเสร็จ สหกรณ์เลือกใช้วิธีการบันทึกบัญชีรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวนในคราวเดียวบันทึกบัญชีโดย

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๑๐,๐๐๐.๐๐

 เครดิต รายได้ค่าเช่าที่ดิน ๑๐,๐๐๐.๐๐

(๓) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้รับเงินประกันการก่อสร้างจากผู้รับจ้าง จำนวน ๑๘๖,๘๔๙.๐๐ บาท
บันทึกบัญชี โดย

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)	๑๘๖,๘๔๙.๐๐	
เครดิต เงินประกันการก่อสร้าง		๑๘๖,๘๔๙.๐๐

(๔) วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ สหกรณ์จ่ายเงินงวดแรกให้แก่ผู้รับจ้าง จำนวน ๑,๙๙๙,๒๘๔.๐๐ บาท
บันทึกบัญชี โดย

เดบิต สถานีบริการน้ำมันระหว่างก่อสร้าง	๑,๘๖๘,๔๙๐.๐๐	
ภาษีซื้อ	๑๓๐,๗๙๔.๐๐	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)		๑,๙๙๙,๒๘๔.๐๐
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง		๕๖,๐๕๔.๗๐

(๕) วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ สหกรณ์จ่ายเงินส่วนที่เหลือและคืนเงินประกันการก่อสร้าง บันทึกบัญชีโดย
จ่ายเงินค่าจ้างสถานีบริการน้ำมันงวดสุดท้าย

เดบิต สถานีบริการน้ำมันระหว่างก่อสร้าง	๑,๘๖๘,๔๙๐.๐๐	
ภาษีซื้อ	๑๓๐,๗๙๔.๐๐	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)		๑,๙๙๙,๒๘๔.๐๐
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง		๕๖,๐๕๔.๗๐

โอนปรับปรุงสถานีบริการน้ำมันระหว่างก่อสร้างเป็นสถานีบริการน้ำมัน

เดบิต สถานีบริการน้ำมัน	๓,๗๓๖,๙๘๐.๐๐	
เครดิต สถานีบริการน้ำมันระหว่างก่อสร้าง		๓,๗๓๖,๙๘๐.๐๐

จ่ายคืนเงินประกันการก่อสร้าง

เดบิต เงินประกันการก่อสร้าง	๑๘๖,๘๔๙.๐๐	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)		๑๘๖,๘๔๙.๐๐

ณ วันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ บันทึกค่าเสื่อมราคา โดย

เดบิต ค่าเสื่อมราคาสถานีบริการน้ำมัน	๑๔๑,๒๘๘.๕๖	
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสมสถานีบริการน้ำมัน		๑๔๑,๒๘๘.๕๖

(สถานีบริการน้ำมัน มีอายุการใช้งาน ๒๐ ปี ค่าเสื่อมราคาคำนวณจาก ๓,๗๓๖,๙๘๐.๐๐ x ๕% x ๒๗๖/๓๖๕
= ๑๔๑,๒๘๘.๕๖)

(๖) วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ สหกรณ์ซื้อตู้จ่ายและถังน้ำมันใต้ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อ
จำนวน ๗๐๐.๐๐ บาท และสหกรณ์จ่ายค่าอุปกรณ์ POS จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อ
จำนวน ๗๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีโดย

เดบิต ตู้จ่ายและถังใต้ดิน	๑๐,๐๐๐.๐๐	
ภาษีซื้อ	๗๐๐.๐๐	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)		๑๐,๗๐๐.๐๐

ณ วันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ บันทึกค่าเสื่อมราคา โดย

เดบิต ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ตู้จ่ายและถังใต้ดิน	๗๕๓.๔๒	
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสมอุปกรณ์ ตู้จ่ายและถังใต้ดิน		๗๕๓.๔๒

(อุปกรณ์ตู้จ่ายและถังใต้ดิน มีอายุการใช้งาน ๑๐ ปี ค่าเสื่อมราคาคำนวณจาก ๑๐,๐๐๐.๐๐ x ๑๐% x ๒๗๕/๓๖๕
= ๗๕๓.๔๒ บาท)

เมื่อสหกรณ์ได้รับใบกำกับภาษีแจ้งหนี้ค่าอุปกรณ์ POS บันทึกบัญชีโดย
เดบิต อุปกรณ์ POS ๑๐,๐๐๐.๐๐
ภาษีซื้อ (ถ้ามี) ๗๐๐.๐๐
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๑๐,๗๐๐.๐๐
ณ วันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ บันทึกค่าเสื่อมราคา โดย
เดบิต ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ POS ๑,๕๐๖.๘๕
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสมอุปกรณ์ POS ๑,๕๐๖.๘๕
(อุปกรณ์ POS มีอายุการใช้งาน ๕ ปี ค่าเสื่อมราคาคำนวณจาก $10,000.00 \times 20\% \times 275/365$
= ๑,๕๐๖.๘๕ บาท)
(๗) วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ณ วันที่สหกรณ์รับเงินจากบริษัทฯ บันทึกบัญชีโดย
เดบิต เงินฝากธนาคาร ๒๐,๐๐๐.๐๐
เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐
ณ วันสิ้นปีบัญชี สหกรณ์ทยอยบันทึกบัญชีรายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีตามอายุของสัญญาเช่า ๑๕ ปี
ดังนี้
เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๑,๓๓๓.๓๓
เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า ๑,๓๓๓.๓๓
(รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่าคำนวณจาก $20,000.00/15 = 1,333.33$)

๒. การแสดงรายการในงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรน้ำใจ จำกัด		
งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)		
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔		
	หมายเหตุ	ปี ๒๕๖๔ บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	๘	
เงินรับฝาก	๙	
.....		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๑	๑,๓๓๓.๓๓
รวมหนี้สินหมุนเวียน		XX,XXX,XXX.XX
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๑๓	๑๗,๓๓๓.๓๔
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		XX,XXX,XXX.XX

อนึ่ง กรณีบัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้มีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ ๕ ของยอดรวมหนี้สิน
หมุนเวียนอื่นและของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้นให้แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้น
แต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการ “หนี้สินหมุนเวียนอื่น”/ “อื่น ๆ”

๓. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรน้ำใจ จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์รับรู้รายได้...รอการรับรู้ ตามอายุของสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน

๑๑. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๖๔
	บาท
.....	
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๑,๓๓๓.๓๓
รวม	<u>XX,XXX,XX.XX</u>

๑๓. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๖๔
	บาท
.....	
เงินอุดหนุนเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๑๗,๓๓๓.๓๔
รวม	<u>XX,XXX,XX.XX</u>

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี บัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวนเงิน ๑๘,๖๖๖.๖๗ บาท แยกเป็น รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะสั้น จำนวน ๑,๓๓๓.๓๓ บาท และรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะยาว จำนวน ๑๗,๓๓๓.๓๔ บาท เป็นเงินที่สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท จากบริษัทตามเอกสารบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตอบแทนการจดทะเบียนการเช่าที่ดินและให้สหกรณ์นำไปปรับปรุงพัฒนาสถานบริการน้ำมัน กำหนดระยะเวลา ๑๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๘

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีสหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าเพิ่มเติมหลังจากเปิดให้บริการสถานีบริการน้ำมัน แต่ต่อมาสหกรณ์ยกเลิกการให้บริการสถานีบริการน้ำมัน

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด มีปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินและทำบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๕/๒๕๖๓ สัญญาลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยมีอายุสัญญาเช่าที่ดินกับบริษัทจำหน่ายน้ำมันเป็นระยะเวลา ๑๕ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๘ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินครั้งเดียวภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่จดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินแล้วเสร็จ และสหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนค่าตอบแทนสิทธิการเช่าภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่จดทะเบียนเช่าที่ดินและงานปรับปรุงแล้วเสร็จ โดยสหกรณ์ตกลงที่จะปรับปรุงห้องน้ำในสถานีบริการน้ำมันให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน ซึ่งในระหว่างการเช่าดำเนินไปได้ ๓ ปี สหกรณ์มีความประสงค์ยกเลิกการให้บริการสถานีบริการน้ำมัน สหกรณ์ต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าคืนตามส่วนที่เหลือคืนบริษัทฯ และค่าเสียหายในการดำเนินงาน โดยมีรายการต่าง ๆ เกิดขึ้นดังนี้

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ สหกรณ์จ่ายเงินค่าสร้างห้องน้ำในบริเวณสถานีบริการน้ำมัน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อ ๑๐,๕๐๐.๐๐ บาท

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๕ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าจากการปรับปรุงห้องน้ำ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ สหกรณ์เลิกให้บริการสถานีบริการน้ำมัน โดยสหกรณ์ต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าคืนตามส่วนที่เหลืออยู่ จำนวน ๘,๕๗๑.๔๒ บาท และจ่ายค่าเสียหายจากการดำเนินงาน จำนวน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๑. การบันทึกบัญชี

(๑) วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ สหกรณ์จ่ายเงินค่าสร้างห้องน้ำในบริเวณสถานีบริการน้ำมัน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีภาษีซื้อ ๑๐,๕๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีโดย

เดบิต ห้องน้ำ	๑๕๐,๐๐๐.๐๐
ภาษีซื้อ	๑๐,๕๐๐.๐๐

เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)	๑๖๐,๕๐๐.๐๐
--	------------

ณ วันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ บันทึกค่าเสื่อมราคา โดย

เดบิต ค่าเสื่อมราคาห้องน้ำ	๒๓,๐๙๕.๘๙
----------------------------	-----------

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสมห้องน้ำ	๒๓,๐๙๕.๘๙
---------------------------------	-----------

(ห้องน้ำ มีอายุการใช้งาน ๕ ปี ค่าเสื่อมราคาคำนวณจาก $๑๕๐,๐๐๐.๐๐ \times ๒๐\% \times ๒๘๑/๓๖๕ = ๒๓,๐๙๕.๘๙$)

(๒) วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๕ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าจากการปรับปรุงห้องน้ำ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีโดย

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี)	๑๐,๐๐๐.๐๐
---	-----------

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๑๐,๐๐๐.๐๐
---	-----------

ณ วันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ สหกรณ์ทยอยบันทึกรับรู้รายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีตามอายุของสัญญาเช่า ดังนี้

เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๗๑๔.๒๙
--	--------

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า	๗๑๔.๒๙
------------------------------------	--------

(สัญญาเช่าเริ่มต้น ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๘ รวมอายุสัญญาเช่า ๑๕ ปี แต่เนื่องจากสหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมและได้รับเงินสนับสนุนในการปรับปรุงห้องน้ำในปีบัญชี ๒๕๖๕ ซึ่งอายุสัญญาเช่าคงเหลือ ๑๔ ปี รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้คำนวณจาก $๑๐,๐๐๐.๐๐/๑๔ = ๗๑๔.๒๙$)

(๓) ณ วันสิ้นปีบัญชี ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ สหกรณ์บันทึกรับรู้ค่าเสื่อมราคาห้องน้ำและบันทึกรับรู้รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า โดย

เดบิต ค่าเสื่อมราคาห้องน้ำ	๓๐,๐๐๐.๐๐	
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสมห้องน้ำ		๓๐,๐๐๐.๐๐
(ห้องน้ำ มีอายุการใช้งาน ๕ ปี ค่าเสื่อมราคาคำนวณจาก ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ x ๒๐% = ๓๐,๐๐๐.๐๐)		

และ

เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๗๑๔.๒๙	
เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า		๗๑๔.๒๙

(๔) วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ สหกรณ์ยกเลิกการให้บริการสถานีบริการน้ำมันเป็นผลให้สหกรณ์ต้องจ่ายคืนค่าตอบแทนสิทธิการเช่าคืนตามส่วนที่เหลืออยู่ ๘,๕๗๑.๔๒ บาท และจ่ายค่าเสียหายจากการดำเนินงานจำนวน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีโดย

เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๘,๕๗๑.๔๒	
เครดิต เจ้าหนี้การค้าบริษัท		๘,๕๗๑.๔๒
เดบิต ค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาเช่า-		
บริษัท.....	๕,๐๐๐.๐๐	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร/เจ้าหนี้-		
บริษัท(ตามแต่กรณี)		๕,๐๐๐.๐๐

๒. การแสดงรายการในงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

	หมายเหตุ	ปี ๒๕๖๕ บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	๘	
เงินรับฝาก	๙	
.....		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๑	๗๑๔.๒๙
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๑๓	๘,๕๗๑.๔๒
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

อนึ่ง กรณีบัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้มีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ ๕ ของยอดรวมหนี้สินหมุนเวียนอื่นและของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้นให้แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้นแต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการ “หนี้สินหมุนเวียนอื่น”/ “อื่น ๆ”

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

		ปี ๒๕๖๖
		บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	๘	
เงินรับฝาก	๙	
.....		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๑	๗๑๔,๒๔
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๑๓	๗,๘๕๗.๑๓
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

อนึ่ง กรณีบัญชีรายได้คำตอบแทนสิทธิการเข้ารอการรับมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ ๕ ของยอดรวมหนี้สินหมุนเวียนอื่นและของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้นให้แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้นแต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการ “หนี้สินหมุนเวียนอื่น”/ “อื่น ๆ”

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

		ปี ๒๕๖๗
		บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	๘	
เงินรับฝาก	๙	
เจ้าหนี้บริษัทฯ	๑๐	๑๓,๕๗๑.๔๒
.....		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๑	
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๑๓	
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

๓. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์รับรู้รายได้....รอการรับรู้ ตามอายุของสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน

๑๑. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

	ปี ๒๕๖๕
	บาท
.....	
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๗๑๔.๒๙
รวม	<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

๑๓. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๖๕
	บาท
.....	
เงินอุดหนุนเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๘,๕๗๑.๔๒
รวม	<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี บัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวน ๙,๒๘๕.๗๑ บาท แยกเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะสั้น จำนวน ๗๑๔.๒๙ บาท และเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะยาว จำนวน ๘,๕๗๑.๔๒ บาท เป็นเงินที่สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท จากบริษัท ตามเอกสารบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตอบแทนการจดทะเบียนเช่าที่ดินและให้สหกรณ์นำไปปรับปรุงห้องน้ำ กำหนดระยะเวลา ๑๔ ปี ตามอายุสัญญาเช่าที่เหลืออยู่ นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๙

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

-สหกรณ์รับรู้รายได้....รอการรับรู้ ตามอายุของสัญญาเช่าที่ดิน

๑๑. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

	ปี ๒๕๖๖
	บาท
.....	
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๗๑๔.๒๙
รวม	<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

๑๓. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๖๖
	บาท
.....	
เงินอุดหนุนเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	
.....	
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้	๗,๘๕๗.๑๓
รวม	<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี บัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวน ๘,๕๗๑.๔๒ บาท แยกเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะสั้น จำนวน ๗๑๔.๒๙ บาท และเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ระยะยาว จำนวน ๗,๘๕๗.๑๓ บาท เป็นเงินที่สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท จากบริษัท ตามเอกสารบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตอบแทนการจดทะเบียนเช่าที่ดินและให้สหกรณ์นำไปปรับปรุงห้องน้ำ กำหนดระยะเวลา ๑๔ ปี ตามอายุสัญญาเช่าที่เหลืออยู่ นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๙

สหกรณ์การเกษตรใจดี จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๑๐ เจ้าหนี้บริษัทฯ

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี สหกรณ์ได้ยกเลิกการดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันกับบริษัท ตามเอกสาร..... เมื่อวันที่ โดยสหกรณ์ต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าที่ดินตามส่วนที่เหลืออยู่คืนให้กับบริษัทฯ จำนวน ๘,๕๗๑.๔๒ บาท และจ่ายค่าเสียหายจากการยกเลิกสัญญาจำนวน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๓ กรณีสหกรณ์เปลี่ยนสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเปิดให้บริการสถานีบริการน้ำมันมีผลให้อายุสัญญาเช่าเพิ่มขึ้น

สหกรณ์การเกษตรขุนแผน จำกัด มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินและทำบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๑๐/๒๕๕๖ สัญญาลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยมีอายุสัญญาเช่าที่ดินกับบริษัทจำหน่ายน้ำมัน เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ ต่อมาสหกรณ์มีมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเปิดให้บริการสถานีบริการน้ำมัน กับบริษัทฯ ตามบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๘/๒๕๖๓ สัญญาลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๓ โดยมีอายุสัญญาเช่าที่ดินเป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๘๖ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินครั้งเดียวภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่จดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินแล้วเสร็จและสหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนค่าตอบแทนสิทธิการและค่าสนับสนุนการขายภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่จดทะเบียนเช่าที่ดินและงานปรับปรุงแล้วเสร็จ โดยสหกรณ์ตกลงที่จะปรับปรุงสถานีบริการน้ำมันพร้อมทั้งขยายหลังคาสถานีบริการน้ำมันและติดตั้งระบบ POS ให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน โดยมีรายการต่าง ๆ เกิดขึ้น ดังนี้

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ สหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดิน (ค่าคำขอ อากรแสดมภ์ค่าธรรมเนียม เป็นต้น) จำนวน ๑๖.๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการให้บริการน้ำมัน จำนวน ๑,๕๐๐.๐๐ บาท

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ สหกรณ์ได้รับค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ สหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดิน (ค่าคำขอ อากรแสดมภ์ค่าธรรมเนียม เป็นต้น) จำนวน ๑๖.๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างสถานีบริการน้ำมันจำนวน ๑,๕๐๐.๐๐ บาท

๒๑ มกราคม ๒๕๖๓ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดิน จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท และเงินสนับสนุนการขาย จำนวน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท

การบันทึกบัญชี

(๑) วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เมื่อสหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดินและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ ๑ รายการที่ (๑)

(๒) วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินจากบริษัทฯ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท หลังจากจดทะเบียนการเช่าแล้วเสร็จ สหกรณ์เลือกใช้วิธีการบันทึกบัญชีรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวนในคราวเดียว บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ ๑ รายการที่ (๒)

(๓) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ สหกรณ์ได้รับค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ ๑ รายการที่ (๗)

(๔) วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ เมื่อสหกรณ์จ่ายค่าธรรมเนียมจดทะเบียนแบ่งเช่าที่ดินและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ ๑ รายการที่ (๑)

(๕) วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๓ สหกรณ์ได้รับค่าเช่าที่ดินจากบริษัทฯ จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท หลังจากจดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินแล้วเสร็จ สหกรณ์เลือกใช้วิธีการบันทึกบัญชีรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวนในคราวเดียว บันทึกบัญชีเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ ๑ รายการที่ (๒)

(๖) วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท และเงินสนับสนุนการขาย จำนวน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท บันทึกบัญชีโดย

การบันทึกบัญชีค่าตอบแทนสิทธิการเช่าตามอายุสัญญาเช่าเดิม (๑๐ ปี)

สัญญาเช่าเดิม ๑๐ ปี (ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖)

คำนวณการรับรู้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า = $10,000.00 / 10 = 1,000.00$

= $1,000.00 \times 7$ (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒)

= ๗,๐๐๐.๐๐

บันทึกปีแรกที่ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๑๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๑๐,๐๐๐.๐๐

ในปีที่ ๑ - ๗ (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒) สหกรณ์บันทึกบัญชีค่าตอบแทนสิทธิการเช่า โดย

ณ วันสิ้นปีบัญชี สหกรณ์ทยอยบันทึกบัญชีรายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีตามอายุของสัญญาเช่า ดังนี้

เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๑,๐๐๐.๐๐

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า ๑,๐๐๐.๐๐

ในปี ๒๕๖๓ สหกรณ์เปลี่ยนอายุสัญญาเช่าใหม่จาก ๑๐ ปี เป็น ๓๐ ปี โดยสัญญาเช่าใหม่ครอบคลุมสัญญาเช่าเดิม ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๘๖

คำนวณค่าตอบแทนสิทธิการเช่าตามสัญญาเช่าเดิมรอการรับรู้ = $1,000.00 \times 3 = 3,000.00$

ค่าตอบแทนสิทธิตามสัญญาเช่าใหม่ = ๑๐,๐๐๐.๐๐

ดังนั้น ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ = ๑๓,๐๐๐.๐๐

คำนวณค่าตอบแทนสิทธิการเช่าแต่ละปี = $13,000.00 / 23$ (ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๘๖)

= ๕๖๕.๒๒

สหกรณ์บันทึกบัญชีค่าตอบแทนสิทธิการเช่า โดย

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๑๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๑๐,๐๐๐.๐๐

ณ วันสิ้นปีบัญชี ๒๕๖๓ เป็นต้นไป สหกรณ์ทยอยบันทึกบัญชีรายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีตามอายุของสัญญาเช่า ดังนี้

เดบิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้ ๒๕๘.๖๑

เครดิต รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่า ๒๕๘.๖๑

(คำนวณค่าตอบแทนสิทธิการเช่าจาก $13,000.00 / 23 \times 16/23 = 258.61$)

ตั้งแต่ปีบัญชี ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ทยอยบันทึกบัญชีรายได้ ปีละ ๕๖๕.๒๒ บาท

การบันทึกบัญชีเงินสนับสนุนการขาย

สหกรณ์บันทึกบัญชีเงินสนับสนุนการขาย โดย

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) ๕,๐๐๐.๐๐

เครดิต รายได้เงินสนับสนุนการขายรอการรับรู้ ๕,๐๐๐.๐๐

ณ วันสิ้นปีบัญชีบัญชี ๒๕๖๓ เป็นต้นไปสหกรณ์ทยอยบันทึกรับรู้รายได้เงินสนับสนุนการขายตามรอบระยะเวลาบัญชีตามอายุของสัญญาเช่า ดังนี้

เดบิต รายได้เงินสนับสนุนการขายรอการรับรู้ ๙๙.๔๗

เครดิต รายได้เงินสนับสนุนการขาย ๙๙.๔๗

(คำนวณรายได้เงินสนับสนุนการขายจาก $5,000.00/23 \times 167/365 = 99.47$)

ตั้งแต่ปีบัญชี ๒๕๖๔ เป็นต้นไปทยอยบันทึกรับรู้รายได้ ปีละ ๒๑๗.๓๙ บาท

(๒) การแสดงรายการในงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรชุมชนแพน จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)

ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

		ปี ๒๕๖๓
	หมายเหตุ	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์		
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	๘	
เงินรับฝาก	๙	
.....		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๑	๗๘๒.๖๑
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	๑๓	๑๖,๘๕๕.๓๑
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>XX,XXX,XXX.XX</u>

อนึ่ง กรณีบัญชีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอการรับรู้และบัญชีรายได้เงินสนับสนุนการขายรอการรับรู้มีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ ๕ ของยอดรวมหนี้สินหมุนเวียนอื่นและของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้นให้แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้น แต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการ “หนี้สินหมุนเวียนอื่น”/ “อื่น ๆ”

(๓) การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรชุมชนแพน จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

-สหกรณ์รับรู้รายได้....รอการรับรู้ ตามอายุของสัญญาแบ่งเช่าที่ดิน

๑๑. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

	ปี ๒๕๖๓
	บาท
.....	
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	
.....	
รายได้เงินสนับสนุนการขายรอกการรับรู้	๒๑๗.๓๙
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอกการรับรู้	๕๖๕.๒๒
รวม	<u>xx,xxx,xxx.xx</u>

๑๓. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๖๓
	บาท
.....	
เงินอุดหนุนเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	
.....	
รายได้เงินสนับสนุนการขายรอกการรับรู้	๔,๖๘๓.๑๔
รายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอกการรับรู้	๑๒,๑๗๖.๑๗
รวม	<u>xx,xxx,xxx.xx</u>

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี สหกรณ์มีบัญชีรายได้เงินสนับสนุนการขายรอกการรับรู้ จำนวน ๔,๙๐๐.๕๓ บาท แยกเป็นรายได้เงินสนับสนุนการขายรอกการรับรู้ระยะสั้น จำนวน ๒๑๗.๓๙ บาท และเป็นรายได้เงินสนับสนุนการขายรอกการรับรู้ระยะยาว จำนวน ๔,๖๘๓.๑๔ บาท ตามบันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๘/๒๕๖๓ สัญญา ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๓

สหกรณ์มีรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอกการรับรู้ จำนวน ๑๒,๗๕๑.๓๙ บาท แยกเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอกการรับรู้ระยะสั้น จำนวน ๕๖๕.๒๒ บาท และเป็นรายได้ค่าตอบแทนสิทธิการเช่ารอกการรับรู้ระยะยาว จำนวน ๑๒,๑๗๖.๑๗ บาท ดังนี้

- บันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๑๐/๒๕๕๖ สัญญาลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท จากบริษัท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตอบแทนการจดทะเบียนเช่าที่ดินกับบริษัทฯ อายุสัญญาเช่า ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

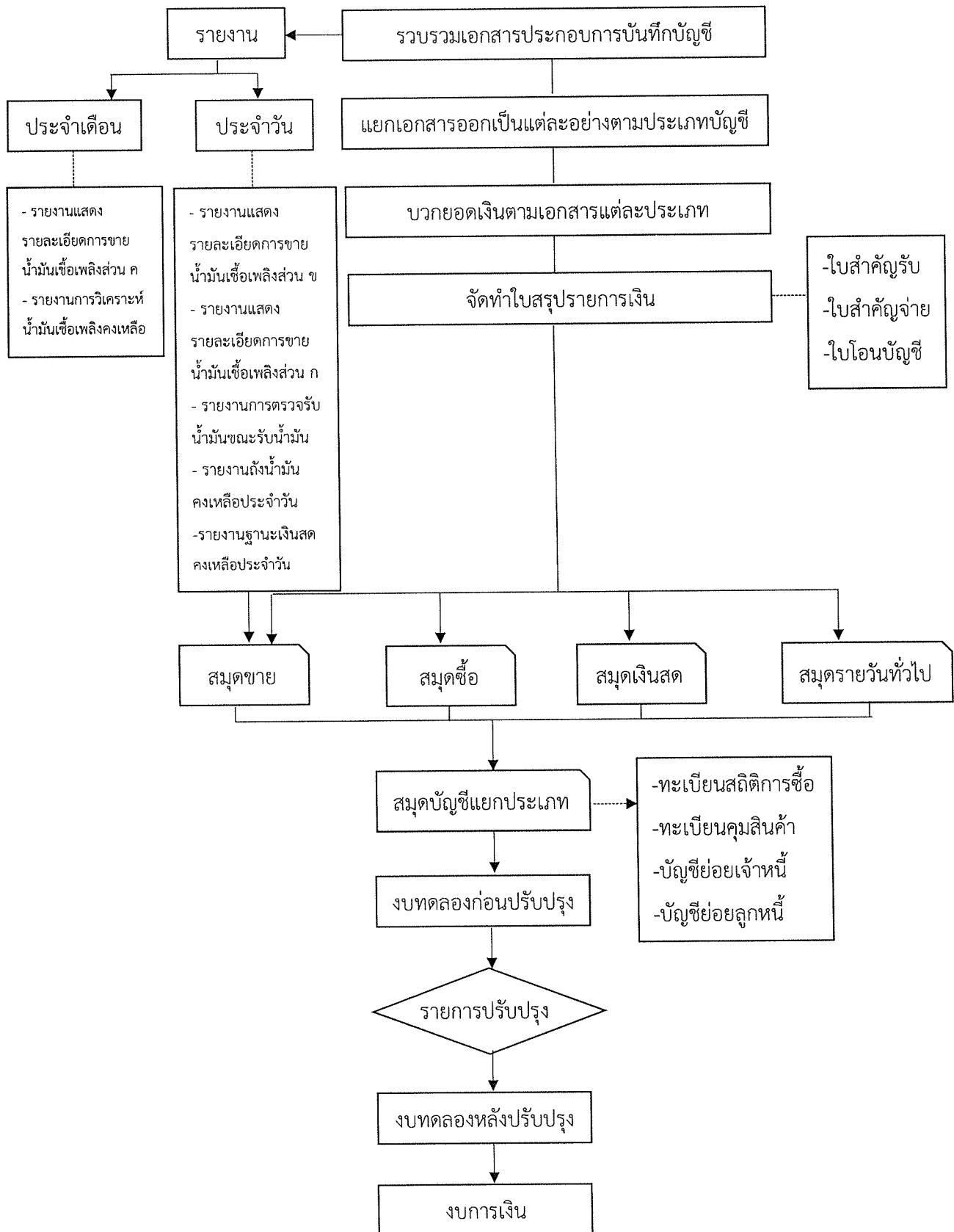
- บันทึกข้อตกลงเลขที่ ๐๐๘/๒๕๖๓ สัญญาลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๓ สหกรณ์ได้รับเงินค่าตอบแทนสิทธิการเช่าจำนวน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท จากบริษัท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตอบแทนการจดทะเบียนเช่าที่ดินและให้สหกรณ์นำไปปรับปรุงสถานีบริการน้ำมันพร้อมทั้งขยายหลังคาสถานีบริการน้ำมันและติดตั้งระบบ POS อายุสัญญาเช่า ๓๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๘๖

ภาคผนวก

รูปแบบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ขั้นตอนการจัดการเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ในทุกสิ้นวันให้สหกรณ์จัดการเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ตามลำดับดังนี้

(เอกสารหมายเลข ๑)

เล่มที่.....

เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อผู้ซื้อ.....สมาชิก/ไม่ใช่สมาชิก เลขทะเบียนที่.....กลุ่มที่.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
รวมมูลค่าสินค้า/บริการ				
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗%				
รวมเงินทั้งสิ้น				

จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น (ตัวอักษร).....

.....

ผู้รับเงิน

เล่มที่.....
เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด
เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อผู้ซื้อ.....สมาชิก/ไม่ใช่สมาชิก เลขทะเบียนที่.....กลุ่มที่.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
รวมเงินทั้งสิ้น				

จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น (ตัวอักษร).....

.....
ผู้รับเงิน

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ โดยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน

สหกรณ์.....จำกัด (หรือชื่อย่อ)

TAX INVOICE (ABB)

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

(ราคาสินค้ารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

รหัสเครื่อง.....

วันที่.....

รายการ	จำนวนเงิน
.....	
.....	
.....	
.....	
รวมเงิน	
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗%	

หมายเหตุ.....

(เอกสารหมายเลข ๔)

เล่มที่.....

เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ใบกำกับภาษี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อผู้ซื้อ.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

อัตราภาษี ☐ อัตราร้อยละ ๗ ☐ อัตราศูนย์

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย		จำนวนเงิน	
รวมมูลค่าสินค้า/บริการ						
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗%						
รวมเงินทั้งสิ้น						

จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น (ตัวอักษร).....

.....
ผู้รับสินค้า

.....
ผู้ขาย

(เอกสารหมายเลข ๕)

เล่มที่.....

เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

ใบเบิกเงิน

☐ เงินสด

☐ เช็คธนาคาร.....

เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จ่ายให้.....สมาชิก/ผู้มีใช้สมาชิก เลขทะเบียนที่.....กลุ่มที่.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	(ตัวอักษร).....รวม		

อนุมัติ

รับเงินแล้ว

.....
ผู้อนุมัติ

.....
ผู้รับเงิน

(เอกสารหมายเลข ๖)

เล่มที่.....

เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

ใบเบิกสินค้า/วัสดุ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จ่ายสินค้าให้.....สมาชิก/ผู้มีใช้สมาชิก เลขทะเบียนที่.....กลุ่มที่.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย		จำนวนเงิน	
	(ตัวอักษร).....รวม					

.....ผู้รับมอบสินค้าผู้อนุมัติ

.....ผู้ส่งมอบสินค้าวันที่

(เอกสารหมายเลข ๗)

เล่มที่.....

เลขที่.....

สหกรณ์.....จำกัด

เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

ใบสั่งซื้อ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึงบริษัท/ห้าง/ร้าน.....

สหกรณ์มีความประสงค์จะสั่งซื้อสินค้าจากท่าน ดังรายการต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
รวมมูลค่าสินค้า/บริการ				
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗%				
รวมเงินทั้งสิ้น				

โปรดส่งสินค้าดังกล่าวไปให้สหกรณ์ภายในวันที่.....
พร้อมใบกำกับสินค้าของท่านที่ระบุเลขที่ใบสั่งซื้อข้างต้นไว้ด้วย

ผู้สั่งซื้อ

ผู้จัดการ.....

สหกรณ์.....จำกัด
สำนักงานเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ใบทดสอบมิเตอร์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลำดับที่	รายการ	เลขมิเตอร์ ก่อนทดสอบ ลิตร	เลขมิเตอร์ หลังทดสอบ ลิตร	จำนวน หน่วยทดสอบ ลิตร	หมายเหตุ

.....ผู้ทดสอบ
(.....)

.....ผู้อนุมัติ
(.....)

เลขที่.....		
สหกรณ์.....จำกัด		
เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....		
อำเภอ.....จังหวัด.....		
ใบสำคัญรับ		
☐ เงินสด.....บาท ☐ เช็ค.....บาท บาท		
รับจาก.....		
.....		
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
ประเภทบัญชี.....		
รวมทั้งสิ้น		
.....		
เจ้าหน้าที่บัญชี	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ

เลขที่.....					
สหกรณ์.....จำกัด					
เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....					
อำเภอ.....จังหวัด.....					
ใบโอนบัญชี					
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....					
ประเภทบัญชี		หน้าบัญชี		เดบิต	
เครดิต					
คำอธิบาย.....					
.....					
.....					
.....					
เจ้าหน้าที่บัญชี		ผู้ตรวจสอบ		ผู้อนุมัติ	

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด

ณ วันที่.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

ชื่อผู้ประกอบการ.....

ชื่อสถาบันบริการน้ำมัน.....

ที่อยู่.....

หัวข้อ เลขที่	E๘๕			แก๊สโซฮอล์ ๙๑			แก๊สโซฮอล์ ๙๕			ดีเซลหมุนเร็ว		
	มีเตอร์ เริ่มต้น	มีเตอร์ สิ้นสุด	ปริมาณ ขาย(ลิตร)	บาท	มีเตอร์ เริ่มต้น	มีเตอร์ สิ้นสุด	ปริมาณ ขาย(ลิตร)	บาท	มีเตอร์ เริ่มต้น	มีเตอร์ สิ้นสุด	ปริมาณ ขาย(ลิตร)	บาท
๑	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)
๒												
๓												
๔												
๕												
๖												
๑. รวม			(๕)	(๖)				(๕)	(๖)		(๕)	(๖)
๒. หักยอดน้ำมันทดกลับ			(๗)	(๘)				(๗)	(๘)		(๗)	(๘)
หัก อื่น ๆ (ระบุ.....)			(๘)	(๑๐)				(๘)	(๑๐)		(๘)	(๑๐)
๓. รวมยอดขายประจำวัน			(๑๑)	(๑๒)				(๑๑)	(๑๒)		(๑๑)	(๑๒)
๔. หักส่วนลดการค้าหน้าลาน			(๑๓)					(๑๓)			(๑๓)	
๕. ยอดขายสุทธิ			(๑๔)	(๑๕)				(๑๔)	(๑๕)		(๑๔)	(๑๕)
๖. ภาษีขาย (๕%๗/๑๐๗)			(๑๖)					(๑๖)			(๑๖)	
๗. ภาษีซื้อของน้ำมันเชื้อเพลิง			(๑๗)					(๑๗)			(๑๗)	

รวมภาษีขายจากน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งสิ้น.....บาท

(๑๘) ใบกำกับภาษีเดิมรูปแบบ ตามมาตรา ๘๖/๔ แห่งประมวลรัษฎากร (จากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หัวจ่าย)

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

ใบกำกับภาษีयोगยอ ตามมาตรา ๘๖/๖ แห่งประมวลรัษฎากร (จากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หัวจ่าย)

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

(๑๙) ราคาน้ำมัน ณ วันที่

E๘๕.....บาท

แก๊สโซฮอล์ ๙๑.....บาท

แก๊สโซฮอล์ ๙๕.....บาท

ดีเซลหมุนเร็ว.....บาท

อธิบายรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ส่วน ก.

- ช่องที่ (๑) บันทึกเลขมิเตอร์สะสมที่ปรากฏอยู่บนหน้าตู้จ่ายน้ำมันของน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด โดยบันทึกให้ตรงกับเลขที่หัวจ่าย ในกรณีที่มีหลายหัวจ่าย ณ เวลาที่เริ่มเปิดขายน้ำมันเชื้อเพลิงประจำวัน (ตัวเลขในช่องนี้จะต้องมีจำนวนตัวเลขเท่ากับตัวเลขในช่องมิเตอร์สิ้นสุดของวันก่อนเสมอ)
- ช่องที่ (๒) บันทึกเลขมิเตอร์สะสมที่ปรากฏอยู่บนหน้าตู้จ่ายน้ำมันของน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด โดยบันทึกให้ตรงกับเลขที่หัวจ่าย ในกรณีที่มีหลายหัวจ่าย ณ เวลาที่ปิดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงประจำวัน (ตัวเลขในช่องนี้ จะต้องมีจำนวนเท่ากับตัวเลขในช่องมิเตอร์เริ่มต้นของวันถัดไปเสมอ)
- ช่องที่ (๓) บันทึกผลต่างระหว่างช่องที่ (๑) กับช่องที่ (๒)
- ช่องที่ (๔) บันทึกจำนวนเงินที่ขายได้ โดยนำตัวเลขในช่องที่ (๓) คูณกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงหน่วยละของแต่ละชนิด ที่แสดงราคาน้ำมัน ณ วันที่ในช่องที่ (๑๔)
- ช่องที่ (๕) บันทึกผลรวมของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดที่ขายได้จากช่อง (๓)
- ช่องที่ (๖) บันทึกผลรวมของจำนวนเงินน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดที่ขายได้จากช่อง (๔)
- ช่องที่ (๗) บันทึกจำนวนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดซึ่งได้มาจากใบทดสอบมิเตอร์
- ช่องที่ (๘) บันทึกผลคูณของจำนวนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดในช่องที่ (๗) กับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ณ วันที่ที่แสดงไว้ในช่องที่ (๑๔)
- ช่องที่ (๙) ให้ระบุเหตุผลของการหักอื่น ๆ ไปด้วย เช่น การเบิกใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การรั่วของท่อจ่ายน้ำมัน ที่วิศวกรรับรองแล้ว เป็นต้น และบันทึกจำนวนปริมาณไว้ในช่องนี้
- ช่องที่ (๑๐) บันทึกจำนวนเงิน โดยนำจำนวนปริมาณในช่องที่ (๙) คูณกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ณ วันที่ในช่องที่ (๑๔)
- ช่องที่ (๑๑) บันทึกปริมาณน้ำมันที่ขายได้ประจำวัน โดยการคำนวณจากตัวเลขในช่องที่ (๕) หักช่องที่ (๗) หักช่องที่ (๙)
- ช่องที่ (๑๒) บันทึกจำนวนเงินน้ำมันที่ขายได้ประจำวัน โดยการคำนวณจากตัวเลขในช่องที่ (๖) หักช่องที่ (๘) หักช่องที่ (๑๐)
- ช่องที่ (๑๓) บันทึกจำนวนเงินที่ให้ส่วนลดแก่ผู้ซื้อ เช่น เติมน้ำมันเบนซินธรรมดาครบ ๑,๐๐๐.๐๐ บาท จะให้ส่วนลดเงินสดจำนวน ๑๐.๐๐ บาท เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องใส่จำนวนเงินส่วนลดให้ถูกต้องตรงกับน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด
- ช่องที่ (๑๔) บันทึกปริมาณน้ำมันที่ขายได้สุทธิ โดยการยกตัวเลขจากช่องที่ (๑๑) มาบันทึกได้
- ช่องที่ (๑๕) บันทึกจำนวนเงินน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายได้สุทธิ โดยการคำนวณจากตัวเลขในช่องที่ (๑๒) หักช่องที่ (๑๓)
- ช่องที่ (๑๖) บันทึกภาษีขายของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด โดยการคำนวณจากตัวเลขในช่องที่ (๑๕) คูณด้วย ๗ หารด้วย ๑๐๗
- ช่องที่ (๑๗) บันทึกภาษีซื้อของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดจากใบกำกับภาษี (รายการนี้จะเกิดเฉพาะวันที่สหกรณ์ได้รับน้ำมันจากผู้จำหน่ายเท่านั้น)
- ช่องที่ (๑๘) บันทึก เล่มที่ เลขที่ ของใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบและแบบย่อที่สหกรณ์ได้ออกให้แก่ผู้ซื้อประจำวัน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่า เป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบหรือแบบย่อจำนวนกี่ฉบับ จำนวนเงินกี่บาท และเป็นจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มเท่าใด
- ช่องที่ (๑๙) บันทึกราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันที่ ของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด

ณ วันที่.....

ส่วน ข

ชื่อผู้ประกอบการ.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่.....หน่วยนับ: ลิตร

รายการ	E๘๕		แก๊สโซฮอล์ ๙๑		แก๊สโซฮอล์ ๙๕		ดีเซลหมุนเร็ว	
	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร
๑. ยอดน้ำมันสะสมในถังน้ำมันเชื้อเพลิง ที่วัดได้จริง ณ วันสิ้นงวด	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)
๒. รวมยอดน้ำมันวัดได้จริงสิ้นงวด		(๓)		(๓)		(๓)		(๓)
๓. น้ำมันที่วัดได้จริงต้นงวด		(๔)		(๔)		(๔)		(๔)
๔. บวก ยอดน้ำมันรับประจำวัน		(๕)		(๕)		(๕)		(๕)
๕. หัก ยอดน้ำมันขายประจำวัน หัก อื่น ๆ (ระบุ.....)		(๖)		(๖)		(๖)		(๖)
		(๗)		(๗)		(๗)		(๗)
๖. น้ำมันคงเหลือในบัญชี(๓+๔-๕)		(๘)		(๘)		(๘)		(๘)
๗. ผลต่างน้ำมันปัจจุบัน(๒-๖)		(๙)		(๙)		(๙)		(๙)
๘. บวก ผลต่างสะสมยกมา		(๑๐)		(๑๐)		(๑๐)		(๑๐)
๙. ผลต่างสะสมปัจจุบันยกไป(๗+๘)		(๑๑)		(๑๑)		(๑๑)		(๑๑)

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ของผู้ค้าส่งน้ำมันราย.....ผู้จ่ายน้ำมัน.....

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ของผู้ค้าส่งน้ำมันราย.....ผู้จ่ายน้ำมัน.....

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ของผู้ค้าส่งน้ำมันราย.....ผู้จ่ายน้ำมัน.....

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด
ประจำเดือน.....

ส่วน ค

ชื่อผู้ประกอบการ.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่.....หน่วยนับ: ลิตร

รายการ	E๘๕		แก๊สโซฮอล์ ๙๑		แก๊สโซฮอล์ ๙๕		ดีเซลหมุนเร็ว	
	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร
๑. ยอดน้ำมันสะสมที่วัดได้ในถังน้ำมัน เชื้อเพลิง ณ วันปิดสำรวจสิ้นเดือน	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)	(๑)	(๒)
๒. รวมยอดน้ำมันวัดได้จริงสิ้นเดือน		(๓)		(๓)		(๓)		(๓)
๓. น้ำมันในถัง ณ วันเปิดสำรวจ ต้นเดือน		(๔)		(๔)		(๔)		(๔)
๔. บวก ยอดน้ำมันรับระหว่างเดือน		(๕)		(๕)		(๕)		(๕)
๕. หัก ยอดน้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์ ระหว่างเดือน หัก อื่น ๆ (ระบุ.....)		(๖)		(๖)		(๖)		(๖)
		(๗)		(๗)		(๗)		(๗)
๖. น้ำมันคงเหลือในบัญชี(๓+๔-๕)		(๘)		(๘)		(๘)		(๘)
๗. จำนวนน้ำมันเพิ่มขึ้น/ลดลง(๒-๖)		(๙)		(๙)		(๙)		(๙)
๘. ร้อยละของน้ำมันเพิ่มขึ้น/ลดลง ต่อจำนวนน้ำมันที่ขายระหว่างเดือน (๗/๕)×๑๐๐		(๑๐)		(๑๐)		(๑๐)		(๑๐)

อธิบายรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ส่วน ค.

ช่องที่ (๑) บันทึกเลขที่ถังน้ำมันของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ในกรณีที่สหกรณ์มีถังน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดเป็นจำนวนมากกว่า ๑ ใบ

ช่องที่ (๒) บันทึกจำนวนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ณ วันสิ้นเดือน และ ณ เวลาปิดยอดขายน้ำมันประจำวันแล้วด้วย

ช่องที่ (๓) บันทึกผลรวมของช่องที่ (๒)

ช่องที่ (๔) ให้นำตัวเลขที่แสดงไว้ในช่องที่ (๔) ของรายงานฯ ส่วน ข. ณ วันต้นเดือนมาบันทึกไว้ในช่องนี้

ช่องที่ (๕) ให้นำตัวเลขที่แสดงไว้ในช่องที่ (๕) ของรายงานฯ ส่วน ข. ณ วันต้นเดือนบวกกับตัวเลขที่แสดงในช่องที่ (๕) ของรายงานส่วน ข. ของวันถัดไปทุกวัน จนถึงวันสิ้นเดือนผลลัพธ์ได้เท่าใดนำมาบันทึกไว้ในช่องนี้

ช่องที่ (๖) เช่นเดียวกันกับช่องที่ (๕) แต่ให้นำตัวเลขที่แสดงไว้ในช่องที่ (๖) ของรายงานฯ ส่วน ข. บวกกันตั้งแต่วันต้นเดือนจนถึงวันสิ้นเดือน ผลลัพธ์ได้เท่าใด

ช่องที่ (๗) ให้นำจำนวนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดในช่องที่ (๗) และหรือช่องที่ (๘) ของรายงานฯ ส่วน ก. มาบันทึกไว้ในช่องนี้

ช่องที่ (๘) บันทึกได้โดยนำตัวเลขในช่องที่ (๔) บวกช่องที่ (๕) หักช่องที่ (๖) และช่องที่ (๗)

ช่องที่ (๙) บันทึกโดยนำตัวเลขในช่องที่ (๓) หักช่องที่ (๘)

ช่องที่ (๑๐) บันทึกโดยนำตัวเลขในช่องที่ (๙) หาดด้วยช่องที่ (๖) คูณด้วย ๑๐๐

ข้อสังเกต

๑. ราคาทุนของน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องนำค่าขนส่งมาเฉลี่ยเป็นราคาทุนของน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือด้วย ในกรณีที่สหกรณ์ต้องจ่ายค่าขนส่งทุกครั้งที่มีการสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง

๒. น้ำมันคงเหลือตามบัญชีในช่องที่ (๘) ณ วันสิ้นปีทางบัญชี สหกรณ์จะต้องตีราคาน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้เป็นการปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓